motivaction
insights and strategy

Doelgroepenonderzoek Landelijk Informatiepunt Wolven (LIW) – BIJ12

M260243

André Kamphuis

25-8-2026

a.kamphuis@motivaction.nl

Inhoud

Achtergrond	3
Methode en opzet	4
Leeswijzer	5
Conclusie	6
Resultaten	7
Bijlage	39
Bijlage | Toegankelijkheidstabellen	42

motivaction
insights and strategy

Achtergrond

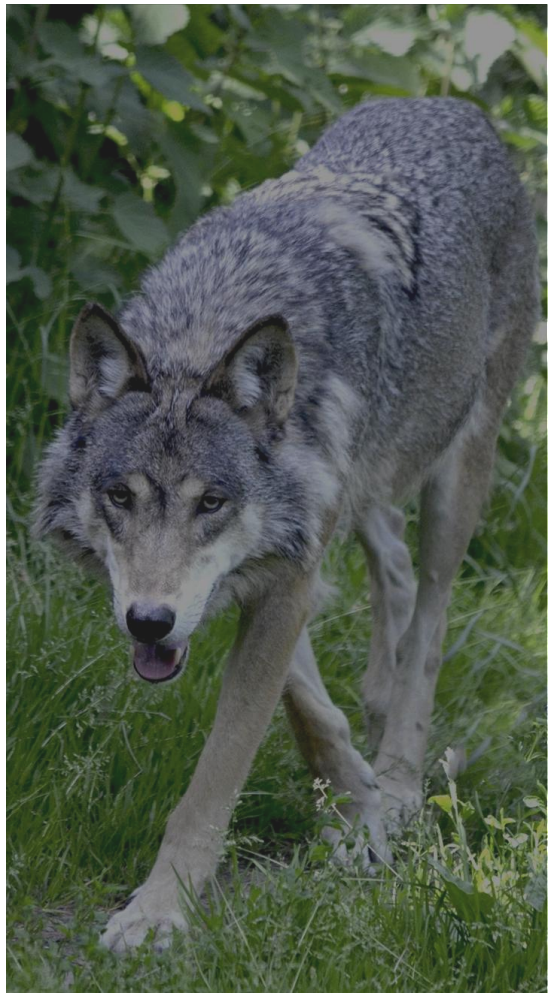

Sinds 2018 hebben wolven zich opnieuw in Nederland gevestigd. Hun aanwezigheid leidt tot maatschappelijke aandacht en discussie, met vragen over samenleven met wolven, veiligheid en de impact op mensen en dieren. Recente incidenten waarbij wolven mensen hebben benaderd hebben deze zorgen verder vergroot en de behoefte aan duidelijke en betrouwbare informatie versterkt.

Tegen deze achtergrond is BIJ12 het Landelijk Informatiepunt Wolven (LIW) gestart als landelijk loket en publiekswebsite voor feitelijke en toegankelijke informatie over wolven in Nederland. BIJ12 wil met een doelgroeponderzoek inzicht krijgen in de houding van het Nederlandse publiek ten aanzien van de aanwezigheid van wolven, vragen en zorgen hierover, informatiebehoefte en -zoekgedrag en de bekendheid en het gebruik van het LIW, zodat het informatiepunt gericht kan worden doorontwikkeld. Dit onderzoek fungeert daarbij als nulmeting. Later kan deze worden herhaald om na te gaan hoe de informatiebehoefte en de bekendheid van het LIW zich ontwikkelen.

De doelstelling van dit onderzoek is:
BIJ12 inzicht geven in hoe het algemeen publiek aankijkt tegen wolven in Nederland, inzicht in waar vragen en zorgen zitten en inzicht in hoe en waar men informatie over wolven vindt en of ze die informatie (voldoende) betrouwbaar vinden.

Het onderzoek biedt inzicht in:

- Het kennisniveau en de houding van Nederlanders t.o.v. wolven en de ontwikkeling daarvan t.o.v. 2023 en 2020
- De belangrijkste vragen en zorgen die leven bij het publiek over wolven
- De informatiebehoefte rondom wolven
- Het informatiezoekgedrag en het vertrouwen in verschillende kanalen en afzenders
- De bekendheid, het gebruik en de waardering van het LIW (loket en website)
- Bekendheid met het landelijk Wolvenmeldpunt (BIJ12) en het doen van zicht- en schademeldingen
- Verschillen tussen doelgroepen, met name tussen regio's met vs. zonder wolven

Methode en opzet

Doelgroep, steekproef en representativiteit

Het onderzoek is uitgevoerd door een online vragenlijst voor te leggen aan leden van het online panel van Motivaction.

Voor het onderzoek is een steekproef getrokken van Nederlanders van 18 t/m 85 jaar.
2.135 respondenten hebben de vragenlijst volledig ingevuld.

De steekproef is representatief voor de Nederlandse volwassen bevolking op de kenmerken opleiding, leeftijd, geslacht, regio (Nielsen), sociaal milieu (segmenten van de bevolking met een eigen waardenoriëntatie en kijk op het dagelijks leven, o.b.v. Mentality) en alle interacties hiertussen. Representativiteit is verkregen door middel van propensitysampling en –weging. Als ijkbestand voor de weging is gebruik gemaakt van de Gouden Standaard van het CBS en voor de verdeling van de sociale milieus de tweejaarlijkse schriftelijke Mentality-metingen van Motivaction.

Vragenlijst, dataverzameling en veldwerkperiode

De online vragenlijst telde 25 vragen. Deze is in samenwerking met BIJ12 opgesteld. Het veldwerk is uitgevoerd tussen 16 en 25 juni 2026.

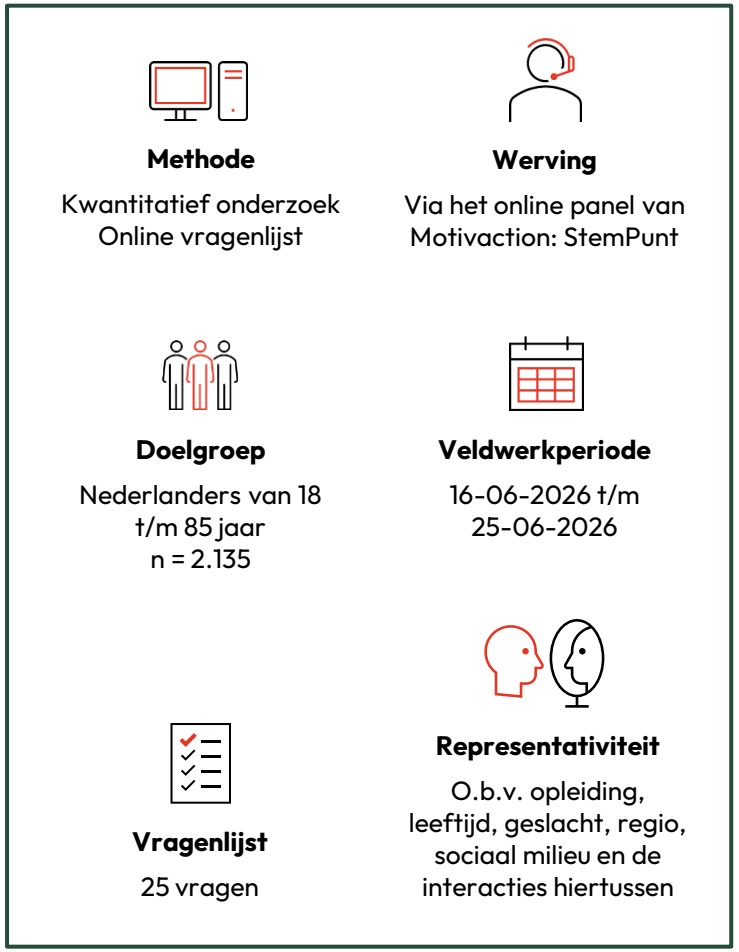

Leeswijzer resultaten

Structuur rapportage
In dit rapport staan de resultaten van het onderzoek per thema gerapporteerd. Achtereenvolgens worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Kennis over wolven
- Houding tegenover wolven
- Ervaringen met wolven
- Informatiebehoefte en gedrag
- Bekendheid met en gebruik van zicht- en schademeldingen (Wolvenmeldpunt)
- Bekendheid, gebruik en waardering LIW-kanalen (loket en website)

Basis van de grafieken
De grafieken geven de resultaten weer van de totale doelgroep in de steekproef. In de tekst hebben we indien van toepassing resultaten over subdoelgroepen meegenomen.

We hebben in de analyse gekeken naar verschillen tussen mensen die in 2026 **wel** in een gebied wonen waar wolven het afgelopen jaar dieren hebben gedood of verwond, versus mensen die **niet** in een gebied wonen waar dat gebeurd is. Van de hele steekproef (n=2.135) woont ongeveer de helft (50%, n=1.059) in een ***"wolvengebied"***. Voor meer informatie over deze indeling, verwijzen we naar de onderzoekstechnische informatie in de bijlage.

Een aantal vragen uit de eerdere onderzoeken uit 2020 en 2023 is opnieuw gesteld in het huidige onderzoek. Waar sprake is van significante verschillen, behandelen we deze verschillen in het betreffende hoofdstuk.

Significanties en verschillen
We benoemen enkel de verschillen in percentages tussen subgroepen wanneer deze significant zijn. Deze percentages worden in de tekst toegelicht en wijken af van de grafieken, omdat de grafieken enkel de resultaten weergeven van de totale steekproef. Als het verschil tussen de subgroepen statistisch significant is, betekent dit dat het onwaarschijnlijk is dat het alleen door toeval of willekeurige factoren kan worden verklaard. We hebben dan, onderbouwd met statistiek, vertrouwen dat er in de realiteit ook sprake is van een verschil.

Percentages en afrondingen
Sommige opgetelde percentages in de tekst komen net niet overeen met de percentages in de grafiek (verschil van -1% / 1%). Dit kan komen door afrondingsverschillen. Bij sommige grafieken telt het totaal niet op tot 100%. Dit kan komen door afrondingsverschillen of doordat er sprake is van een vraag waarbij men meerdere antwoorden mocht aanvinken. Omwille van de leesbaarheid zijn bij enkele grafieken percentages van 3% of kleiner weggelaten.

Conclusies

Nederlanders zijn verdeeld over de aanwezigheid van wolven en hun vragen en zorgen zijn vooral praktisch van aard. Er bestaat vooral behoefte aan duidelijke en betrouwbare informatie over het gedrag van wolven, wat hun aanwezigheid betekent voor de directe leefomgeving en wat mensen zelf kunnen doen bij een ontmoeting. Natuurorganisaties en wetenschappelijke experts genieten daarbij het meeste vertrouwen. Het LIW sluit inhoudelijk aan op deze behoefte, maar is nog onvoldoende bekend en wordt daardoor nog niet vaak gekozen als informatiebron.

Men heeft basale kennis over wolven, de houding tegenover de aanwezigheid van wolven in Nederland is verdeeld en op bepaalde onderdelen minder positief dan in eerdere jaren. Een meerderheid weet kennisvragen over wolven correct te beantwoorden, al denkt een ruime meerderheid (64%) ten onrechte dat wolven het vaakst op vee jagen. 38% vindt de aanwezigheid van wolven onwenselijk, tegenover 29% wenselijk en 29% neutraal. De zorgen gaan vooral over bescherming van vee, huisdieren en de leefomgeving. Voorstanders benadrukken juist de bijdrage aan de natuur. Ten opzichte van 2023 (43%) is het aandeel dat vindt dat wolven in Nederland horen afgenomen (35% in 2026). Ook zijn Nederlanders in 2026 meer terughoudend over een bezoek aan natuurgebieden met wolven; nu zou 25% dat zeker wel doen, tegen 38% in 2023 en 40% in 2020.

De belangrijkste vragen en zorgen zijn praktisch en raken de directe leefomgeving. Wolven worden vooral gezien als een risico voor vee en huisdieren; zorgen over mensen worden minder breed gedeeld. Voor een deel van het publiek heeft de aanwezigheid van wolven ook gevolgen voor gedrag: ruim een vijfde vermijdt hierdoor soms een natuurgebied. In wolvengebieden is de houding iets negatiever dan daarbuiten en leeft vaker de opvatting dat er in Nederland te weinig ruimte is voor wolven.

De informatiebehoefte draait vooral om wat wolven doen en hoe mensen zelf kunnen handelen. Nederlanders willen vooral weten hoe wolven op mensen reageren, wat te doen bij een ontmoeting, waar wolven verblijven en wat overheden doen om ongewenste situaties te voorkomen. Deze behoefte sluit aan bij wat mensen aangeven niet te weten: 52% weet niet goed, of helemaal niet, wat te doen bij een ontmoeting en 64% denkt ten onrechte dat wolven vooral op vee jagen, terwijl wild hun primaire prooi is.

Informatie over wolven bereikt Nederlanders vooral via nieuwsmedia en wordt meestal pas bij een concrete aanleiding actief opgezocht. Meer dan de helft zoekt nooit zelf naar informatie over wolven. Wie dat wel doet, doet dit vooral bij ontwikkelingen in de eigen omgeving, naar aanleiding van nieuws of rond een bezoek aan een natuurgebied. Natuurorganisaties en wetenschappelijke organisaties en experts genieten het meeste vertrouwen als informatiebron. In wolvengebieden spelen lokale kanalen een grotere rol en gaat de voorkeur vaker uit naar informatie van gemeente en provincie.

Het LIW wordt door gebruikers positief beoordeeld, maar mist nog brede bekendheid. Driekwart van de Nederlanders kent het LIW niet en slechts een kleine groep heeft de website bezocht. Onbekendheid is de belangrijkste reden voor niet-gebruik. Wie het LIW wel gebruikt, is overwegend positief over de duidelijkheid, bruikbaarheid en betrouwbaarheid. Het LIW wordt vooral gevonden via nieuwsberichten, social media, zoekmachines en websites van overheden en natuurorganisaties.

Ook het Wolvenmeldpunt is nog geen vanzelfsprekende route voor zicht- en schademeldingen. Iets minder dan de helft van de mensen die wolven in het wild heeft gezien, heeft dit gemeld. Zij doen dat via verschillende routes, waaronder gemeenten en natuurorganisaties, en minder vaak rechtstreeks bij het Wolvenmeldpunt of via het LIW. Niet melden komt vooral doordat mensen dit niet nodig vinden of niet weten waar en hoe zij een melding kunnen doen.

motivaction
insights and strategy

Resultaten | Kennis over wolven

Kennis | Basale kennis over wolven is aanwezig

Veel Nederlanders weten dat wolven grote afstanden kunnen afleggen op één dag, wolven in roedels leven en dat wolven beschermd zijn volgens Europese wetgeving.

Mensen die in een wolvengebied wonen zijn vaker op de hoogte van het feit dat wolven beschermd zijn volgens Europese wetgeving (74% wolvengebied vs. 69% geen wolvengebied) .

Denk je dat de volgende uitspraken waar of onwaar zijn? (n=2.135)

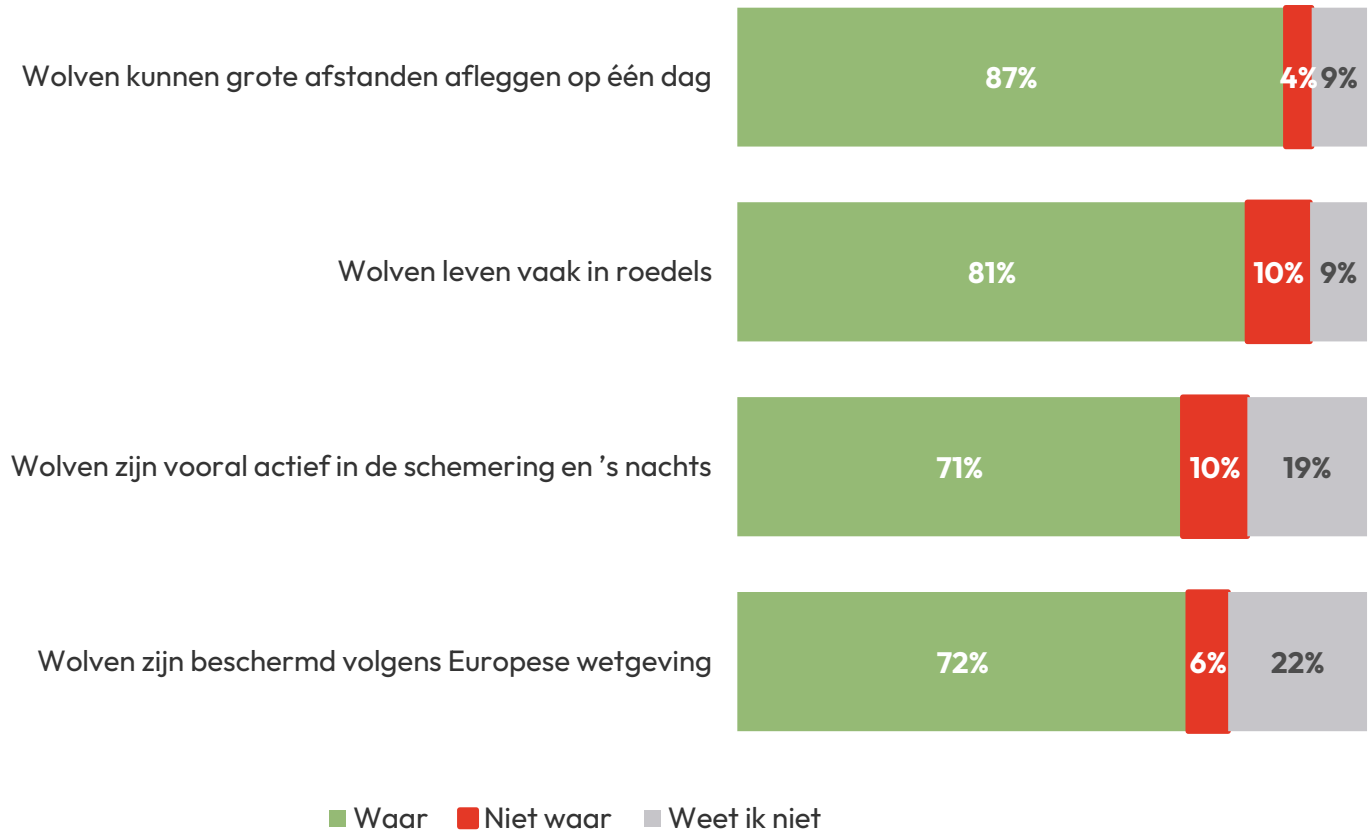

Kennis | Een aanzienlijke groep weet niet wat te doen bij een ontmoeting met een wolf

Bijna de helft van de ondervraagden (49%) zegt te weten wat te doen als zij een wolf tegenkomen, van wie een kleine groep (7%) zegt dit precies te weten en een grote groep (42%) ongeveer. De grootste groep zegt het niet goed (29%) of helemaal niet (23 %) te weten.

Mensen die wonen in een wolvengebied weten iets vaker ‘ongeveer wat ze moeten doen’ bij een ontmoeting met een wolf (44% wolvengebied vs. 39% niet wolvengebied).

In hoeverre weet je wat je moet doen als je een wolf tegenkomt?
(Basis - allen, n=2.135)

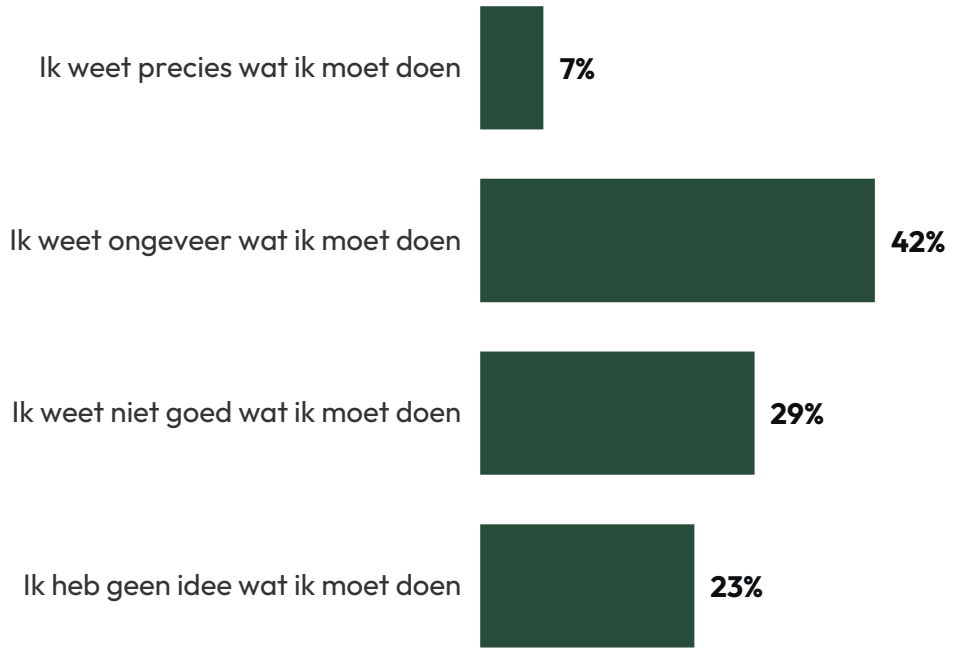

Kennis | Rustig blijven en afstand houden is het meest bekende handelingsadvies

De meest genoemde aanbevolen gedraging bij een ontmoeting met een wolf is rustig blijven en afstand houden. Andere gedragingen, zoals langzaam achteruitlopen of jezelf kenbaar maken, worden minder vaak genoemd. Toch is men verdeeld over wat de aanbevolen reactie is bij het tegenkomen van een wolf. Een kleine minderheid denkt ten onrechte dat hard wegrennen een goed idee is, maar dit aandeel is zeer klein.

Stel dat je tijdens een wandeling een wolf tegenkomt. Welke van de volgende gedragingen worden volgens jou meestal aangeraden?
(Basis - allen, n=2.135)

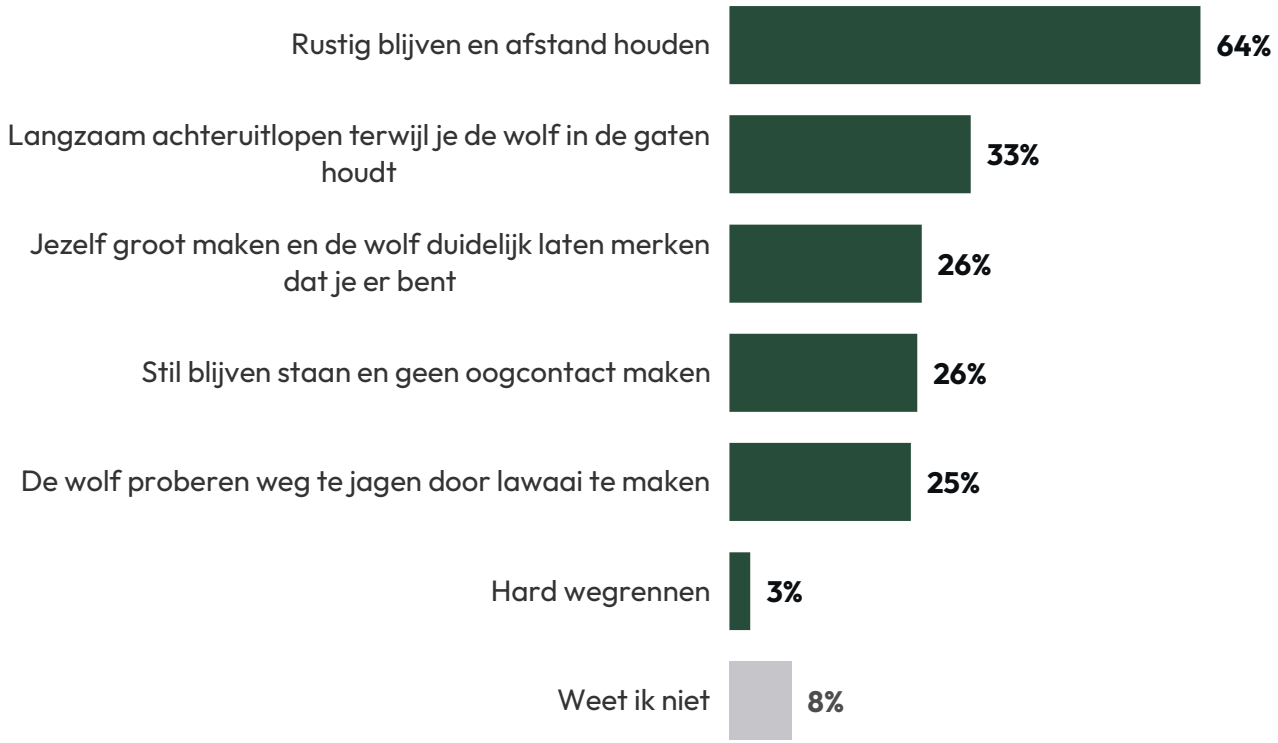

Kennis | Kennis over zeldzame incidenten met mensen is breed aanwezig, maar niet vanzelfsprekend

Een meerderheid weet dat incidenten tussen wolven en mensen zeer zeldzaam zijn. Tegelijk denkt een aanzienlijke minderheid dat dit niet waar is, of weet het niet zeker. Bovendien gelooft een ruime meerderheid dat wolven het vaakst op vee jagen, terwijl in werkelijkheid wolven wild als primaire prooi hebben en aanvallen van wolven op mensen zeldzaam zijn.

Denk je dat de volgende uitspraken waar of onwaar zijn? (n=2.135)

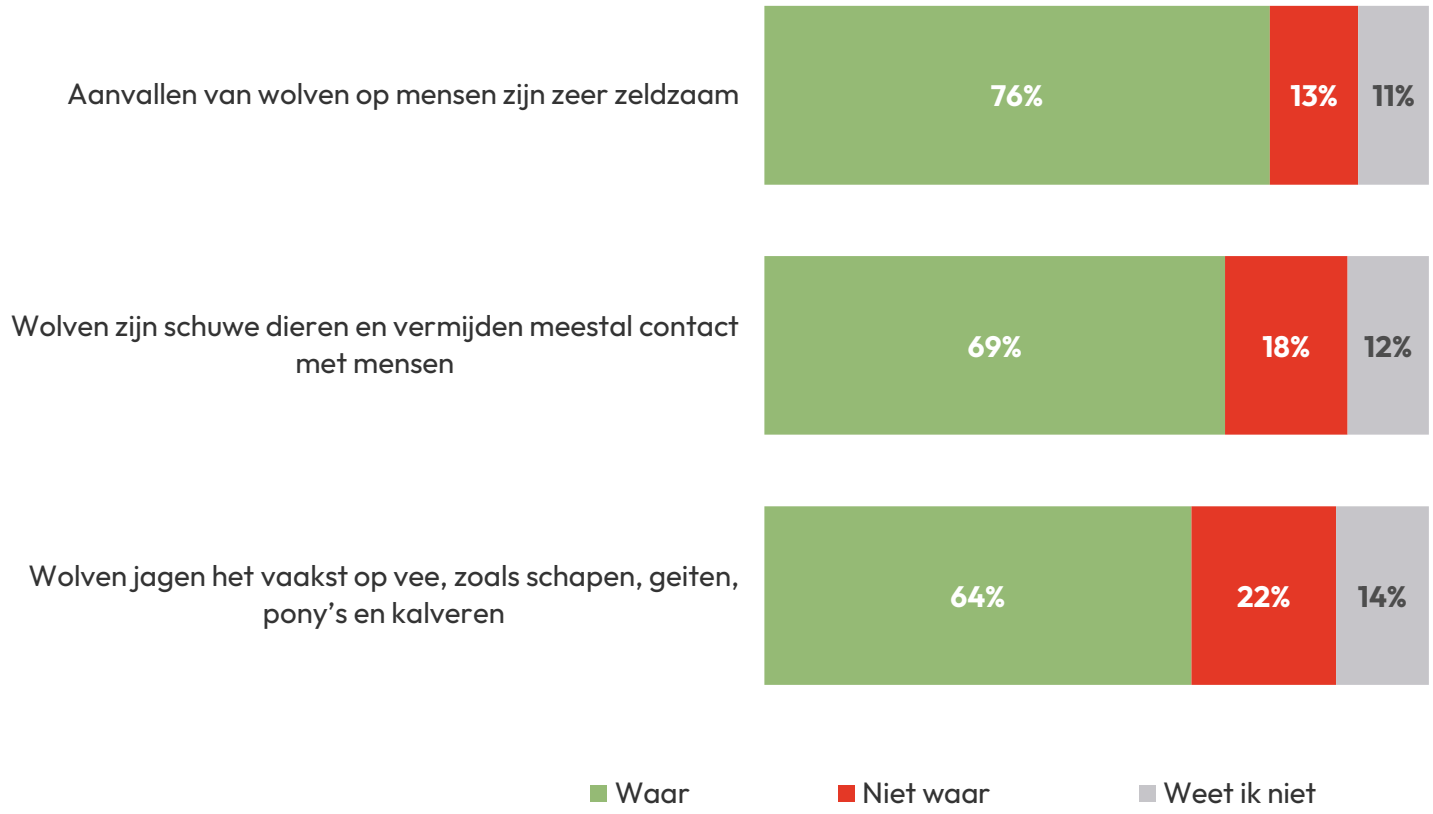

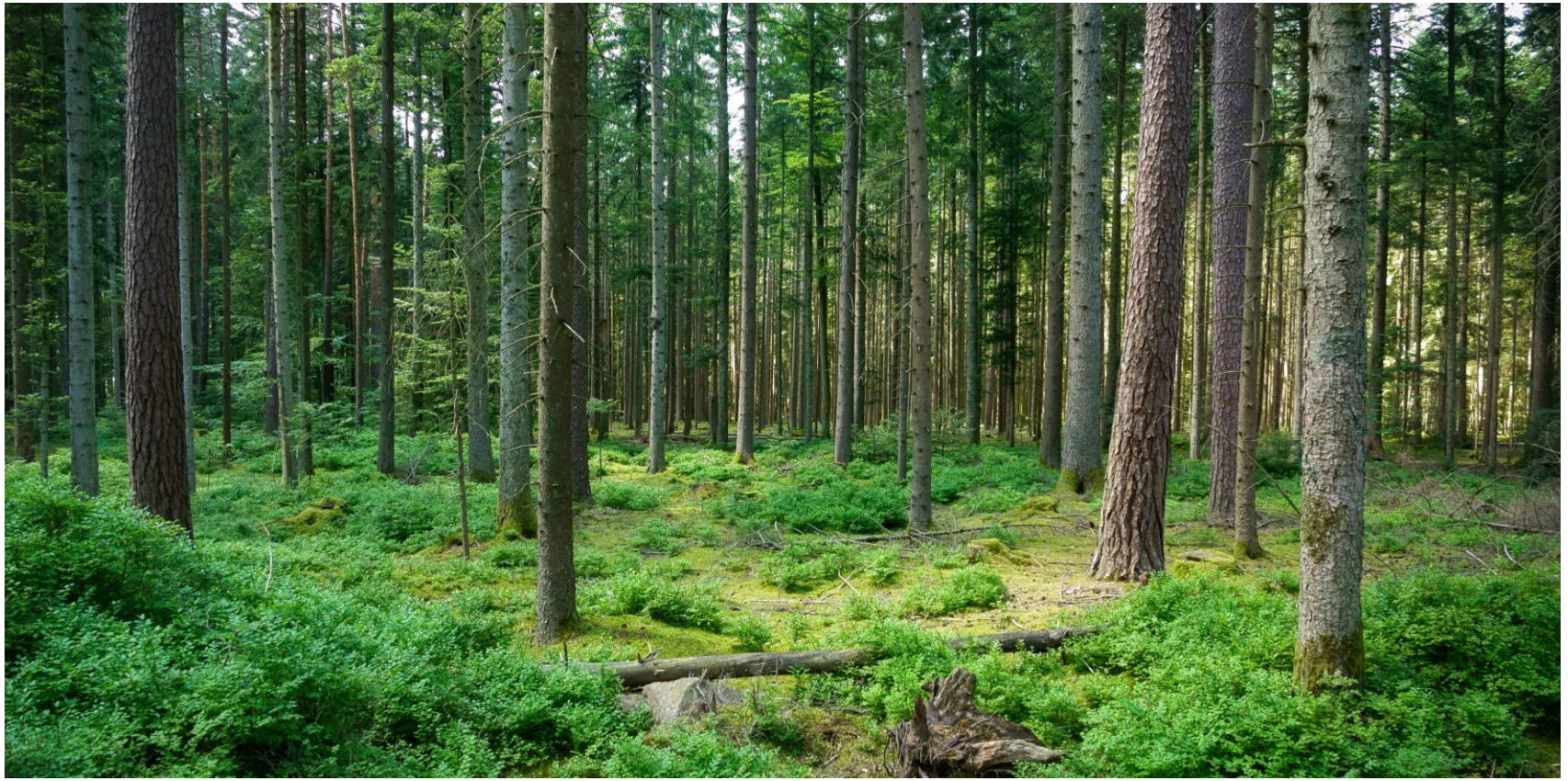

Resultaten | Houding tegenover wolven

Houding | De houding tegenover wolven is verdeeld, neigt naar negatief

Nederlanders staan verdeeld tegenover de terugkeer van wolven. Ruim een derde vindt de aanwezigheid van wolven onwenselijk, bijna drie op de tien vinden dit juist wenselijk en bijna drie op de tien zijn neutraal. Dat maakt het onderwerp maatschappelijk gevoelig: er is geen breed gedragen consensus, maar wel een duidelijke spanning tussen natuurwaarden en zorgen over leefomgeving en veiligheid.

Mensen die in een wolvengebied leven vinden het vaker **niet** wenselijk dat er weer wolven zijn: 41% van de mensen in een wolvengebied vindt het niet wenselijk, terwijl 36% van mensen buiten een wolvengebied het niet wenselijk vindt.

In de onderzoeken in 2020 en 2023 zagen we ook dat de houding ten aanzien van wolven in Nederland verdeeld was. In 2023 leken de groepen voor- en tegenstanders meer in evenwicht. Een exacte vergelijking kan niet gemaakt worden doordat de vraag hierover anders verwoord is.

Sinds de zomer van 2019 hebben wolven zich weer in Nederland gevestigd. Vind jij het wenselijk dat er weer wolven zijn in Nederland?
(Basis - allen, n=2.135)

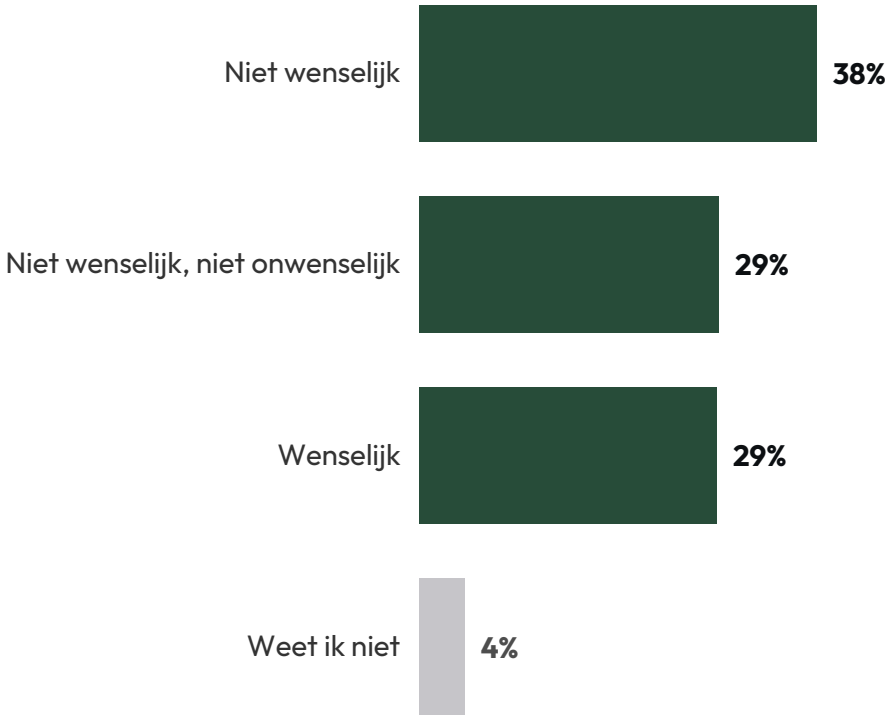

Houding | Ook over de vraag of wolven ‘hier horen’ is Nederland verdeeld

Ruim een derde (35%) is het eens met de stelling dat wolven in Nederland horen, terwijl eveneens iets meer dan een derde (37%) het daar juist mee oneens is. Een kwart (24%) staat hier neutraal tegenover.

In vergelijking met de voorgaande meting uit 2023 vinden minder mensen dat wolven in Nederland horen. Zo is het percentage mensen dat het eens is met de stelling ‘Ik vind dat wolven in Nederland horen’ gedaald van 43% in 2023 naar 35% in de huidige meting.

In hoeverre ben je het eens met de volgende stelling? (n=2.135)
Ik vind dat wolven in Nederland horen

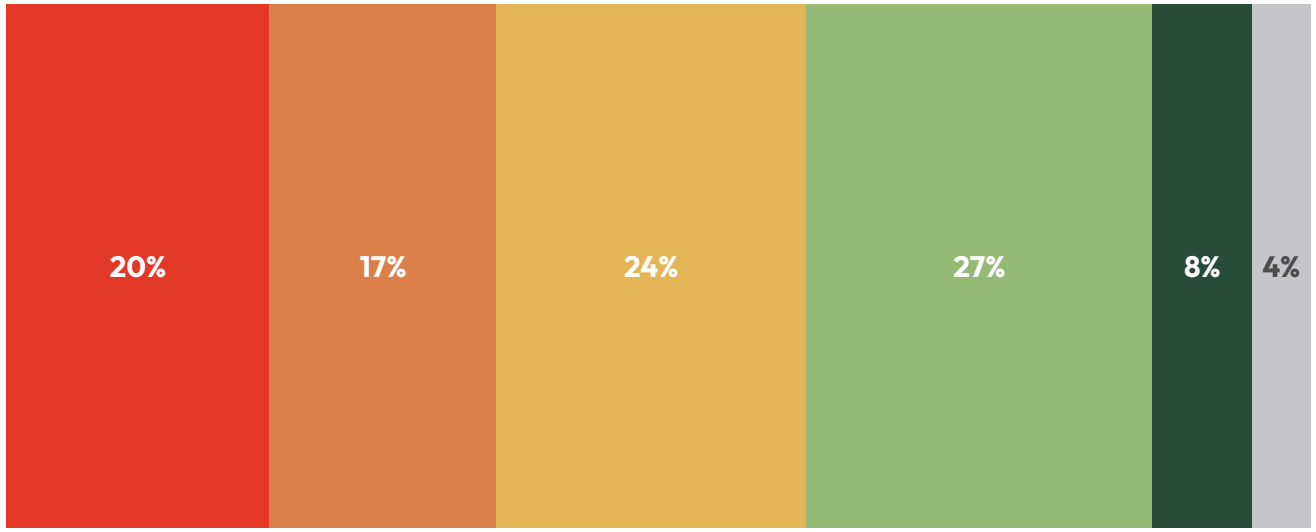

Houding | Voorstanders zien wolven als verrijking van de natuur

Wie positief is over de aanwezigheid van wolven, noemt vooral dat de natuur zelf bepaalt of wolven hier passen, wolven een verrijking zijn voor de Nederlandse natuur en bijdragen aan natuurlijk evenwicht in de natuur.

Opvallend is dat mensen die in een wolvengebied wonen minder vaak vinden dat de wolf een verrijking is voor de Nederlandse natuur (50% wolvengebied vs. 58% geen wolvengebied). Tegelijkertijd beredeneren zij juist vaker dat de mens niet het recht heeft om te bepalen waar wolven mogen leven (50% van mensen in een wolvengebied is het eens met de stelling ‘de mens heeft niet het recht om te beslissen over het leefgebied van wolven’ vs. 41% van de mensen die niet in een wolvengebied leven).

De argumentatie van voorstanders sluit aan bij eerdere metingen in 2020 en 2023: positieve houdingen tegenover wolven worden vooral gedragen door ecologische argumenten, zoals natuurlijk evenwicht, verrijking van de natuur en het idee dat de natuur zelf bepaalt of wolven hier passen.

Eerder gaf je aan het wenselijk te vinden dat er weer wolven in Nederland leven. Waarom vind je dat?
(Basis - Vindt wolven in Nederland wenselijk, n=591)

Gedrag | Veel mensen twijfelen over bezoek natuurgebied door wolven

Bijna een kwart (25%) zegt een natuurgebied met wolven wel te bezoeken en ongeveer evenveel mensen juist niet (23%), terwijl de meerderheid daar neutraal (52%) tegenover staat.

In vergelijking met voorgaande metingen in 2023 en 2020 gaan mensen in 2026 minder vaak naar natuurgebieden als er wolven leven. In 2023 geven meer mensen aan zeker wel een natuurgebied met wolven te bezoeken dan in 2026. Ook geven meer mensen in 2026 aan dat zij zeker niet een natuurgebied met wolven zouden bezoeken.

Zou je een natuurgebied bezoeken waar wolven leven?
(Basis - allen, n=2.135)

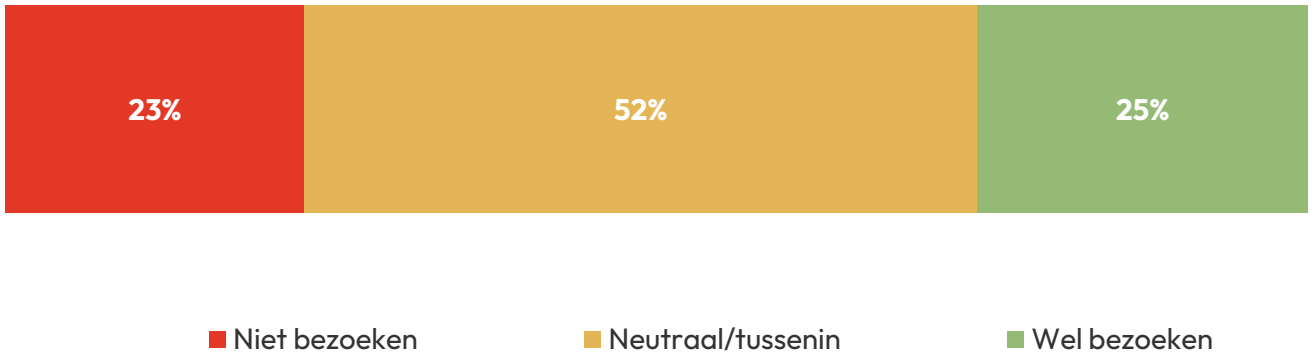

Gedrag | Een op de vijf mensen vermijdt weleens natuurgebieden vanwege wolven

Ruim een op de vijf Nederlanders vermijdt natuurgebieden in elk geval soms vanwege wolven. Voor de meerderheid is dat niet het geval, maar het onderwerp raakt dus wel het recreatieve gebruik van natuur.

Vermijd je weleens natuurgebieden vanwege de aanwezigheid van wolven?
(Basis - allen, n=2.135)

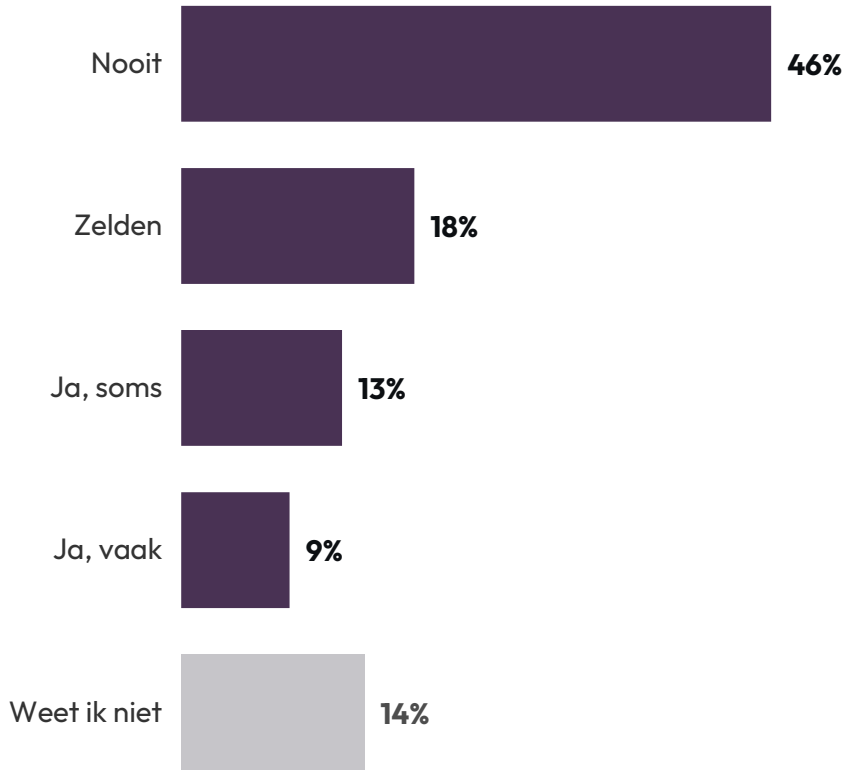

Houding | Bezwaren richten zich vooral op risico's voor vee, huisdieren en leefomgeving

De meest genoemde reden om wolven onwenselijk te vinden is het risico dat schapen, geiten, pony's en kalveren worden gedood of verwond. Daarnaast noemt een meerderheid van de tegenstanders dat er te weinig ruimte is voor wolven in Nederland en dat wolven zich niet beperken tot natuurgebieden.

Mensen die in een wolvengebied wonen kiezen vaker als bezwaar tegen wolven dat er in Nederland te weinig ruimte is voor wolven (63% wolvengebied vs. 52% geen wolvengebied).

Ook in eerder onderzoek uit 2020 en 2023 kwamen de bezwaren vooral voort uit zorgen over vee, huisdieren en de leefomgeving.

Eerder gaf je aan dat je wolven in Nederland niet wenselijk vindt. Waarom vind je dat?
(Basis - Vindt wolven in Nederland niet wenselijk, n=847)

Houding | Wolven worden vooral gezien als bedreiging voor vee en huisdieren

Men ziet wolven voornamelijk als bedreiging voor vee of huisdieren. De overtuiging dat wolven een bedreiging zijn voor mensen wordt minder breed gedeeld, maar is nog steeds aanzienlijk: ongeveer twee op de vijf zien wolven ook als bedreiging voor mensen.

In hoeverre ben je het eens met de volgende stelling? (n=2.135)

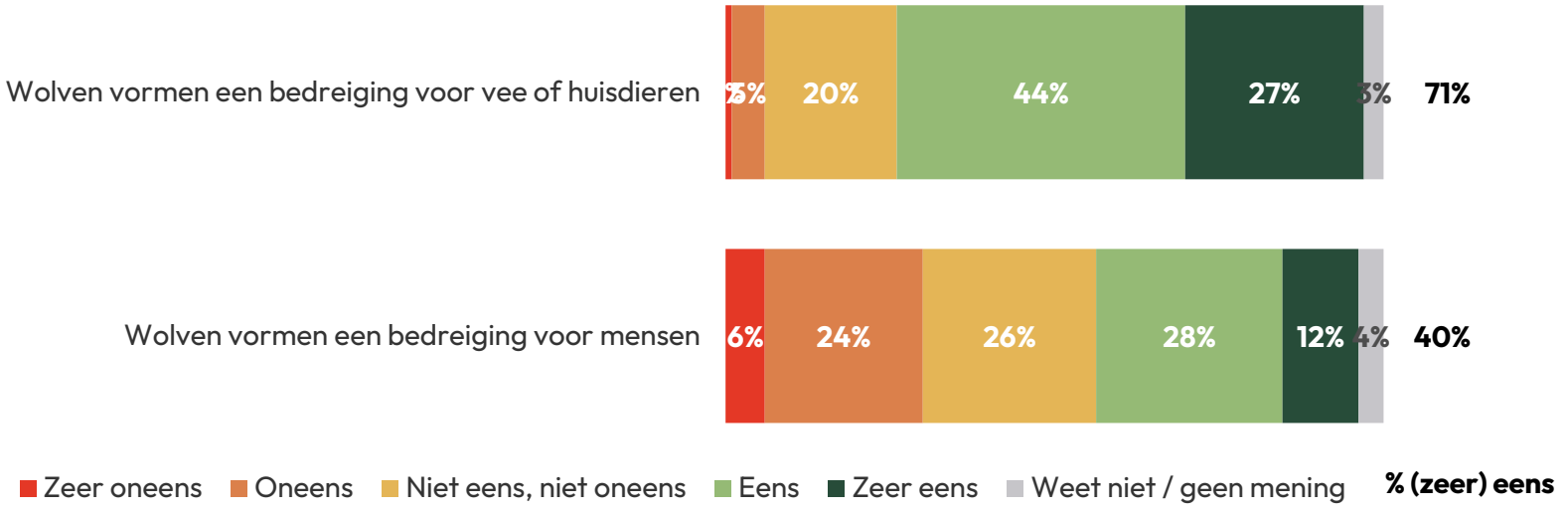

Resultaten | Ervaringen met wolven

Ervaring met wolven | Eén op de tien Nederlanders heeft ooit een wolf in het wild gezien

Ongeveer 11% van de Nederlanders zegt zeker ooit een wolf in het wild in Nederland te hebben gezien. Wie een wolf zag, zag die het vaakst in een natuurgebied, maar ook geregeld langs de weg, in een woonomgeving of bij akkers en weilanden.

Heb je zelf wel eens een wolf in het wild gezien in Nederland?
(Basis - allen, n=2.135)

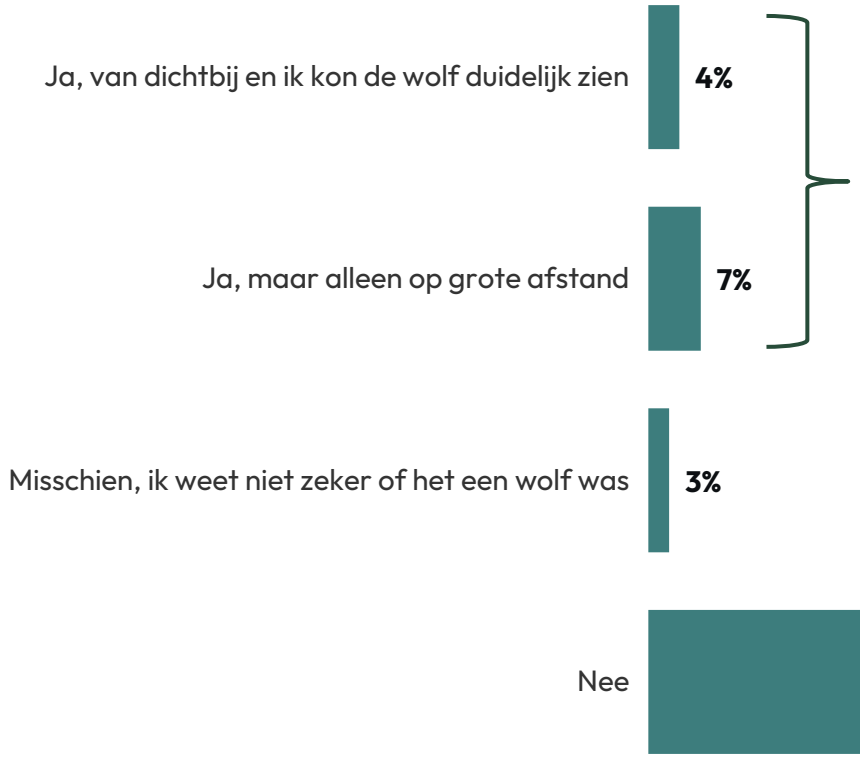

Waar heb je een wolf gezien?
(Heeft in het wild een wolf gezien, n=219)

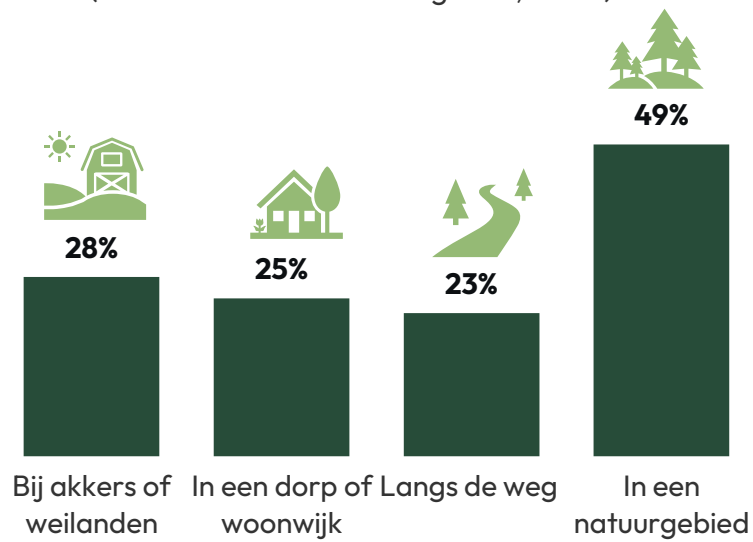

Ervaring met wolven | Ruim een op de tien mensen heeft te maken met last van wolven

Voor circa een op de acht mensen geldt dat zij zelf of via hun directe omgeving te maken kregen met schade of overlast door wolven. Voor 3% gaat het om eigen ervaring en 10% kent iemand in de directe omgeving met zulke ervaringen.

Mensen die in een wolvengebied wonen hebben vaker (12%) mensen in hun directe omgeving die te maken hadden met schade of overlast door wolven, dan mensen die niet in een wolvengebied wonen (8%).

Heb jij zelf of iemand in je directe omgeving (bijv. familie, vrienden, buren) te maken gehad met schade of overlast door wolven?
(Basis - allen, n=2.135)

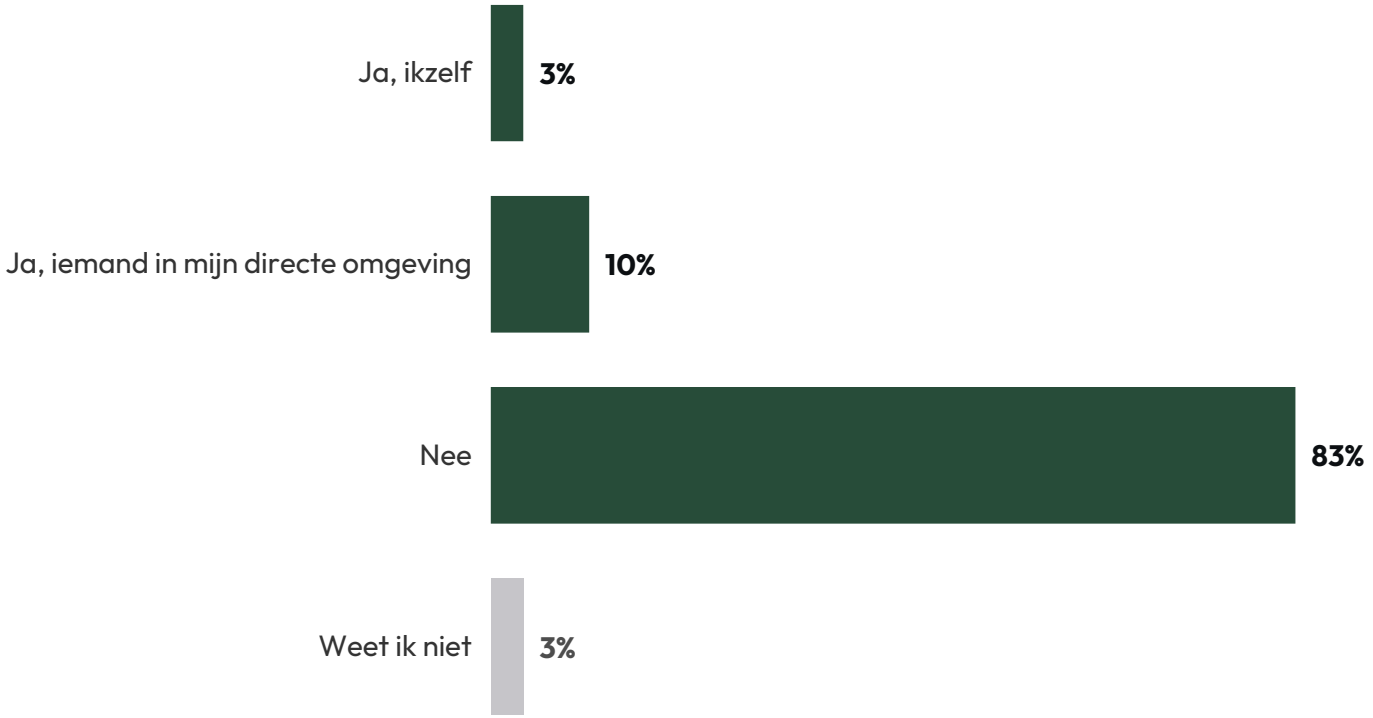

Resultaten | Informatiebehoefte en gedrag

Informatiebereik | De meeste Nederlanders kregen de afgelopen maanden wel iets mee over wolven

Slechts een op de tien mensen heeft helemaal niets over wolven meegekregen in de afgelopen maanden. Tegelijk is er ook een aanzienlijke groep die er maar weinig van heeft meegekregen. Het onderwerp heeft dus breed bereik, maar is niet voor iedereen top-of-mind.

In hoeverre heb je de afgelopen maanden iets gezien, gehoord of gelezen over wolven in Nederland?
(Basis - allen, n=2.135)

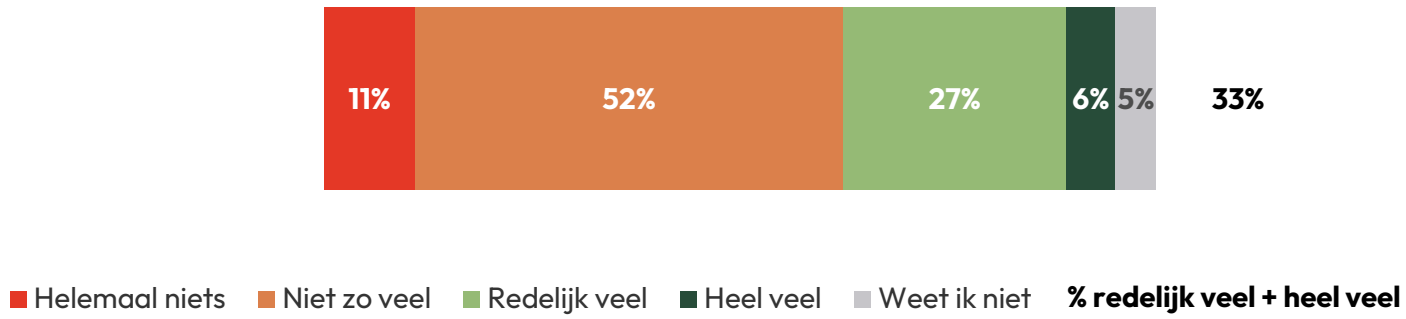

Informatiebereik | Landelijk nieuws is veruit het belangrijkste kanaal waar men over wolven hoort

Wie de afgelopen maanden iets over wolven heeft gezien, gehoord of gelezen, kreeg die informatie meestal via landelijk nieuws. Social media en lokaal nieuws volgen op afstand. Rechtstreekse communicatie van gemeente, provincie of natuurorganisaties speelt een veel kleinere rol.

Mensen in een wolvengebied kregen vaker nieuws mee over wolven via social media (30% wolvengebied vs. 25% geen wolvengebied), gesprekken met mensen in hun omgeving (19% vs. 13%) en lokaal nieuws (33% vs. 17%).

Waar heb jij in de afgelopen maanden iets over wolven in Nederland gezien, gelezen of gehoord?
(Basis - Heeft iets vernomen over wolven, n=1.843)

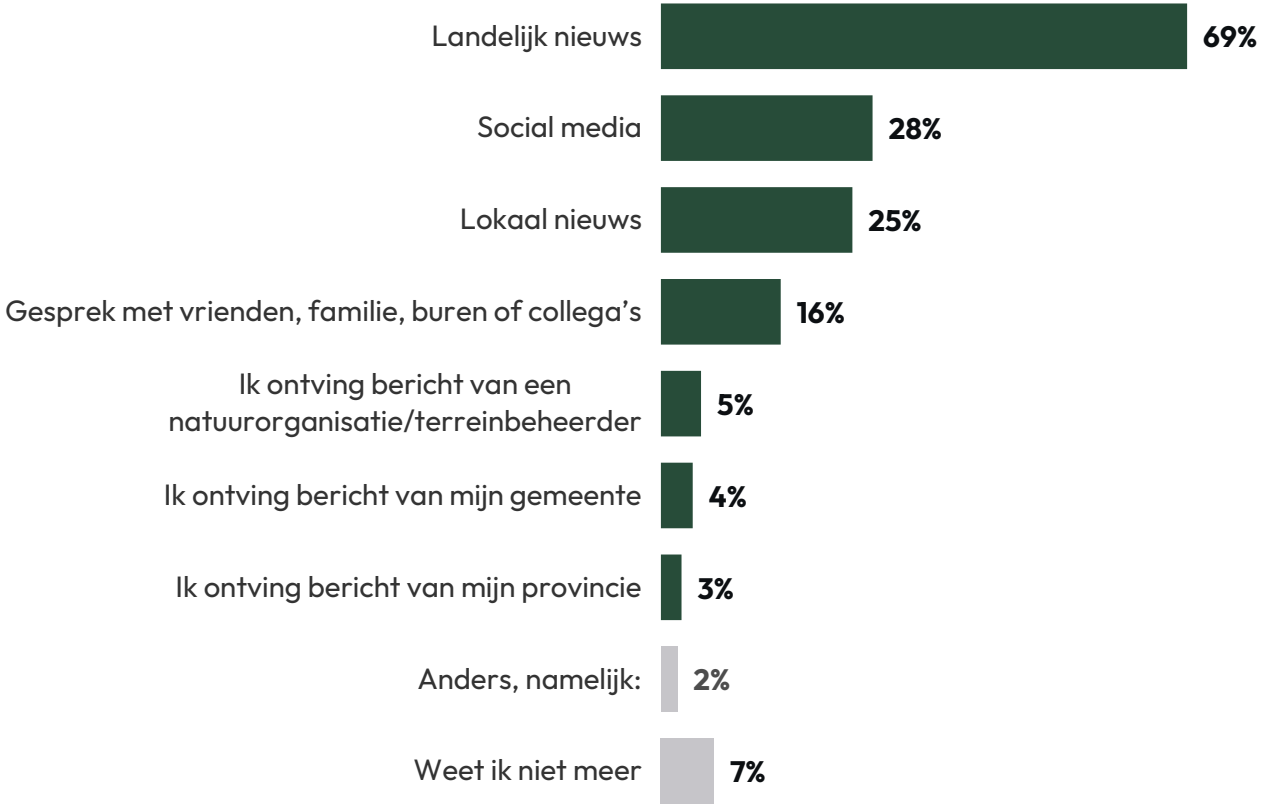

Informatiebehoefte | Wolven zijn geen onderwerp waar mensen vaak actief naar op zoek gaan

Meer dan de helft van de Nederlanders zoekt nooit actief informatie over wolven. Wie dat wel doet, doet dat vooral wanneer wolven in de eigen omgeving opduiken, bij een nieuwsbericht of bij een bezoek aan een natuurgebied.

Mensen in wolvengebieden zoeken vaker informatie op wanneer zij horen dat er wolven in hun omgeving zijn (24% wolvengebied vs. 19% geen wolvengebied).

Wanneer zoek je zelf actief informatie over wolven?
(Basis - allen, n=2.135)

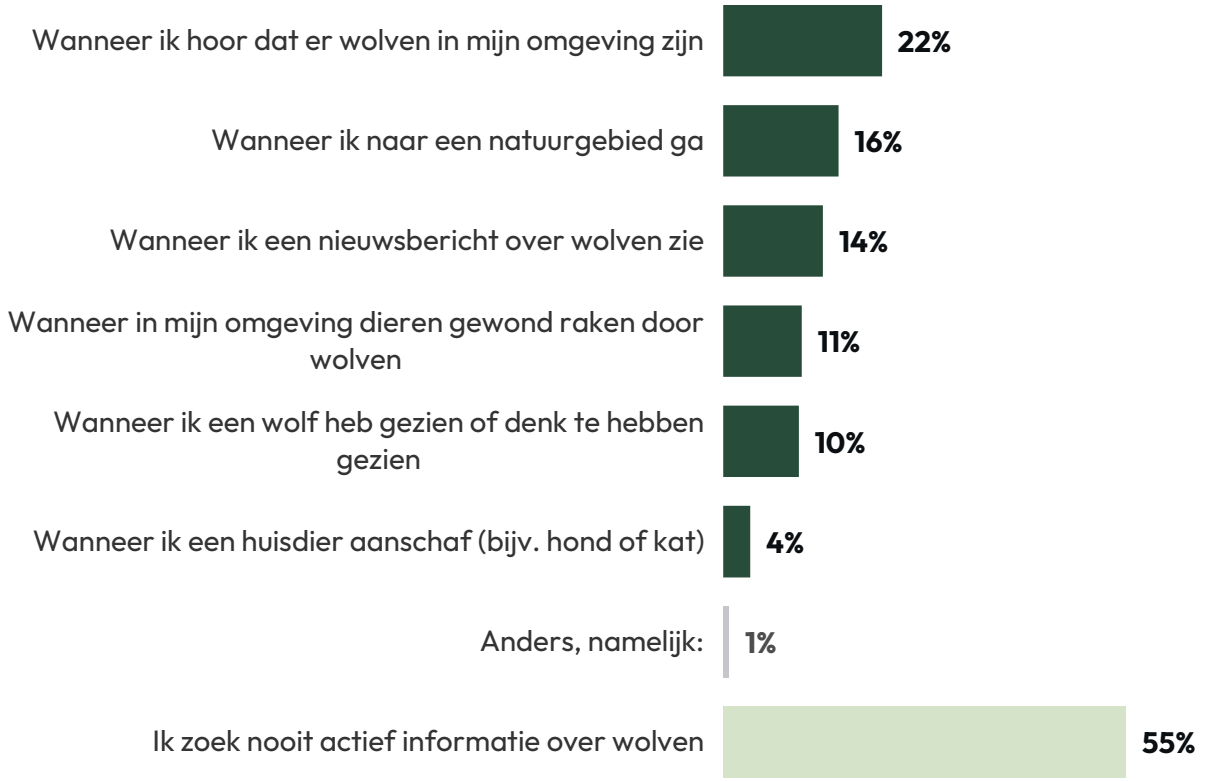

Informatiebehoefte | Vooral behoefte aan informatie over gedrag van wolven en wat je zelf moet doen

Men wil vooral weten hoe wolven reageren op mensen en wat je moet doen als je een wolf tegenkomt. Ook is er veel behoefte aan informatie over waar wolven verblijven of zwerven en over wat de overheid doet om incidenten te voorkomen. De behoefte is dus vooral praktisch en handelingsgericht.

Mensen in wolvengebieden hebben vaker behoefte aan informatie over wat de overheid doet om incidenten met wolven te voorkomen (20% wolvengebied vs. 16% geen wolvengebied).

Aan welke informatie over wolven heb je behoefte?
(Basis - allen, n=2.135)

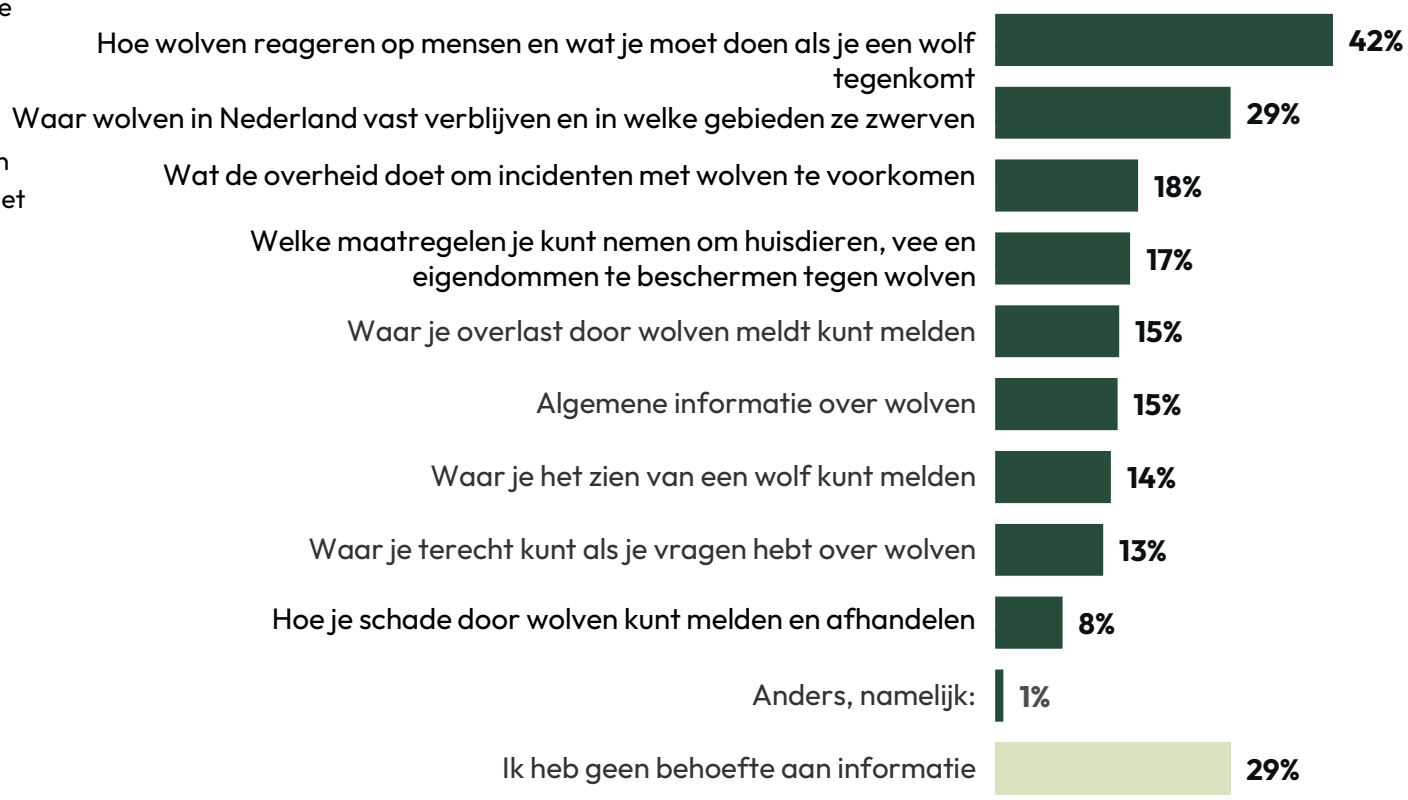

Informatiebehoefte | Voorkeursafzenders zijn overheid, natuurorganisaties en nieuwsmedia

Als Nederlanders informatie over wolven willen ontvangen, geven zij relatief vaak de voorkeur aan de Rijksoverheid, natuurorganisaties, nieuwsmedia en gemeente. Het LIW wordt door een kleinere groep genoemd.

Mensen in wolvengebieden geven vaker aan het liefst informatie over wolven van hun gemeente (28% wolvengebied vs. 19% geen wolvengebied) of provincie (19% wolvengebied vs. 13% geen wolvengebied) te ontvangen. Ook gaat hun voorkeur minder uit naar het ontvangen van informatie via nieuwsmedia (22% wolvengebied vs. 26% geen wolvengebied).

Van welke organisaties of partijen zou je informatie over wolven het liefst ontvangen?
(Basis - allen, n=2.135)

Informatiebehoefte | Vertrouwen is het grootst in natuurorganisaties en wetenschap

Het meeste vertrouwen gaat uit naar natuurorganisaties, wetenschappelijke organisaties of experts, gevolgd door terreinbeheerders. Informatie van belangenorganisaties van boeren en van jagersorganisaties wordt beduidend minder vertrouwd. Het valt op ook dat de rijksoverheid minder wordt vertrouwd dan natuurorganisaties en de wetenschap.

Mensen in wolvengebieden hebben vaker vertrouwen in informatie over wolven afkomstig van hun provincie (44% wolvengebied vs. 39% geen wolvengebied) en gemeente (41% vs. 37%).

In hoeverre vertrouw je informatie over wolven van de volgende bronnen? (n=2.135)

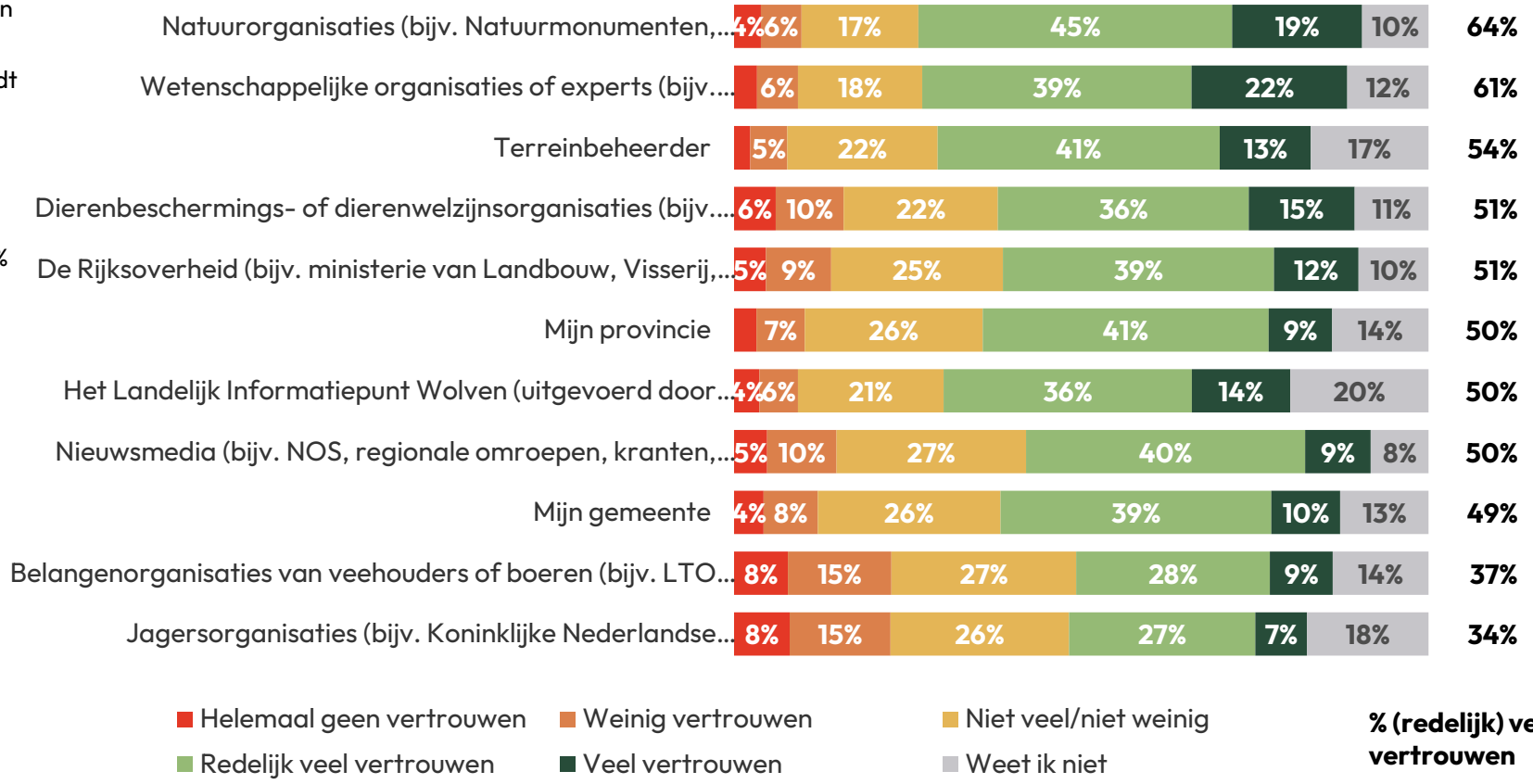

Resultaten | Bekendheid met en gebruik van zicht- en schademeldingen

Melding doen | Bijna de helft van de mensen deed melding na het zien van een wolf

Iets minder dan de helft van de mensen die een wolf in het wild zagen heeft dit gemeld. Wie meldde, deed dat relatief vaak bij een gemeente of natuurorganisatie, en minder vaak rechtstreeks bij het Wolvenmeldpunt van BIJ12 of bij het Landelijk Informatiepunt Wolven (LIW).

Heb je weleens een wolf gezien en dit gemeld?
(Basis - Heeft zeker in het wild een wolf gezien, n=219)

Waar heb je dit gemeld?
(Basis - Heeft zeker in het wild een wolf gezien en dit gemeld, n=94)

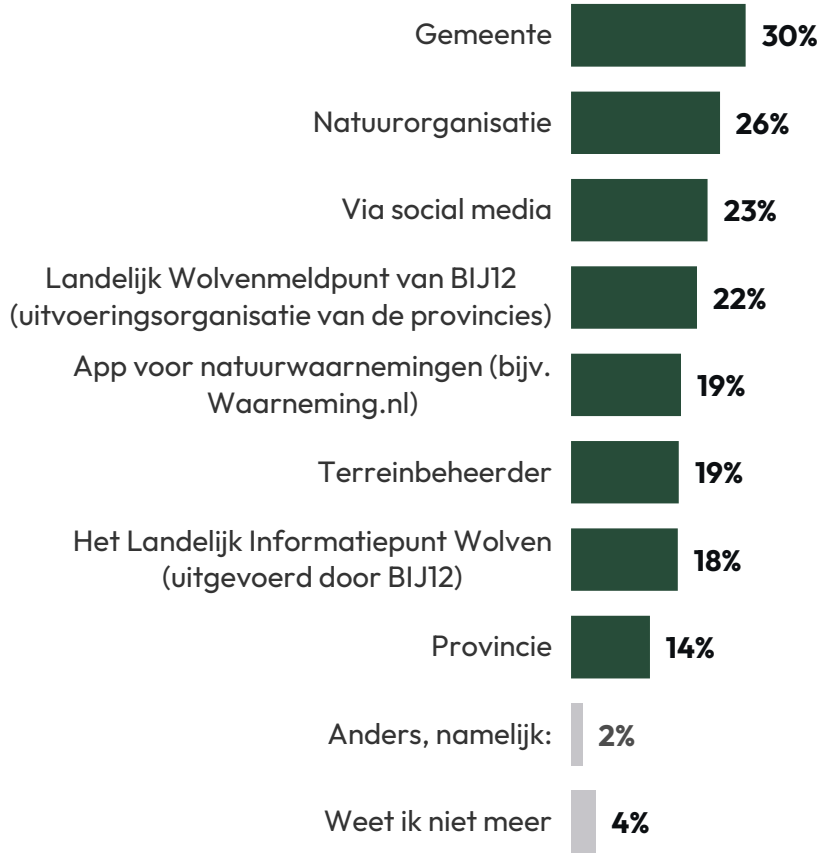

Melding doen | Niet melden komt vooral door ‘niet nodig’ of onbekendheid met het meldproces

De belangrijkste reden om geen melding te doen is dat men het niet nodig vond. Daarnaast spelen onbekendheid met waar of hoe gemeld moet worden en onwetendheid dat melden überhaupt kan of moet, een rol.

Wat is de belangrijkste reden dat je geen melding hebt gedaan?
(Basis - Heeft zeker in het wild een wolf gezien en dit niet gemeld, n=125)

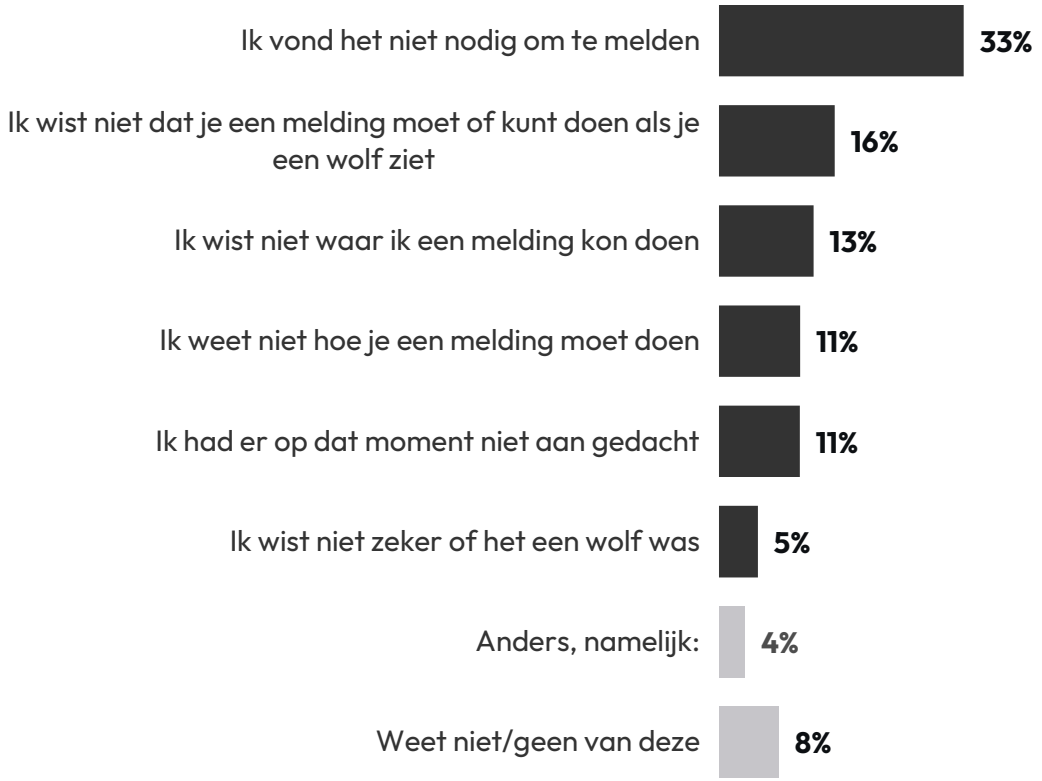

Resultaten | Bekendheid, gebruik en waardering LIW-kanalen

Bekendheid LIW | De meeste Nederlanders kennen het LIW en het Wolvenmeldpunt nog niet

Driekwart van de Nederlanders heeft nog nooit van het Landelijk Informatiepunt Wolven gehoord. Slechts een kleine minderheid heeft de website van het LIW bezocht. Ook heeft slechts een kleine groep mensen weleens het Wolvenmeldpunt van BIJ12 bezocht.

Heb je wel eens gehoord van het Landelijk Informatiepunt Wolven (LIW)?
(Basis - allen, n=2.135)

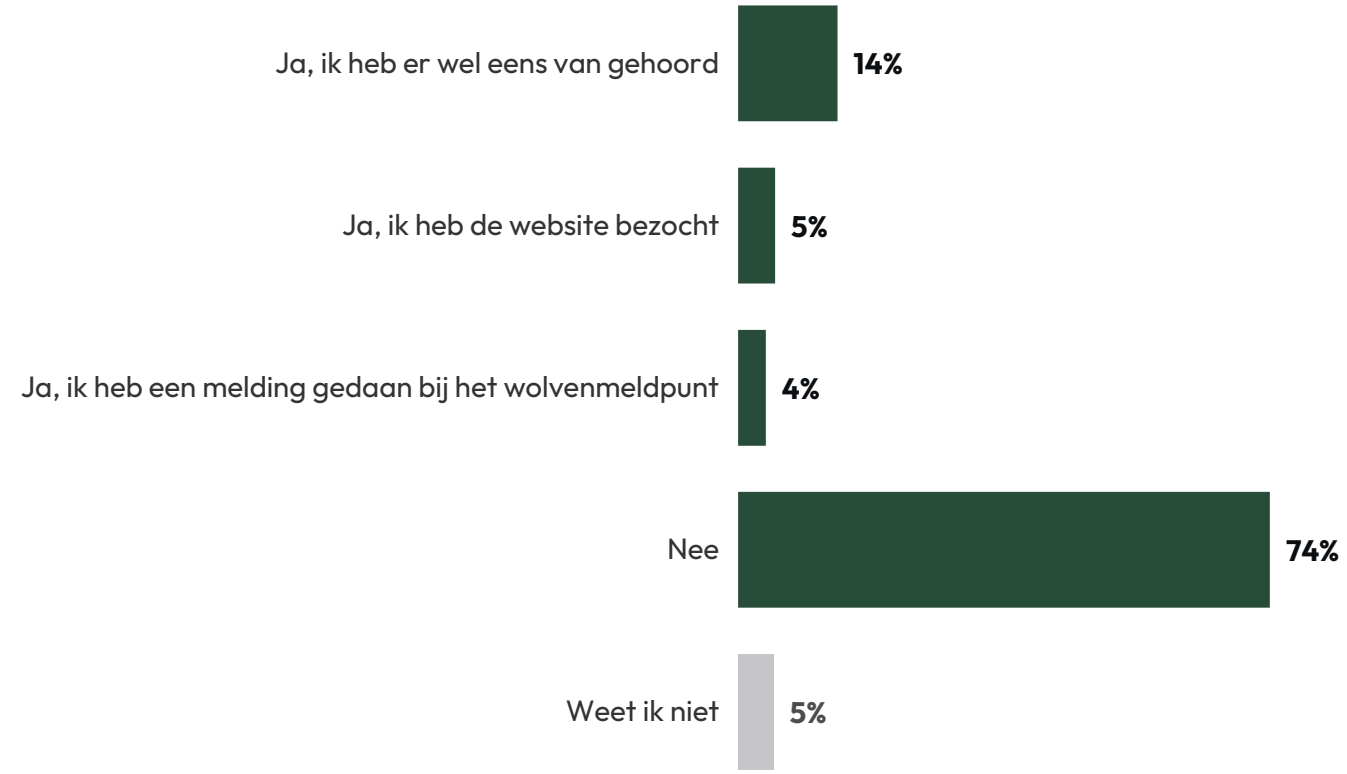

Bekendheid LIW | Men vindt het LIW vooral via nieuws en online routes

Mensen vonden het LIW het vaakst via nieuwsberichten, social media, websites van overheden of natuurorganisaties en zoekmachines.

Hoe heb je het LIW gevonden?
(Basis - Is op de hoogte van LIW, n=446)

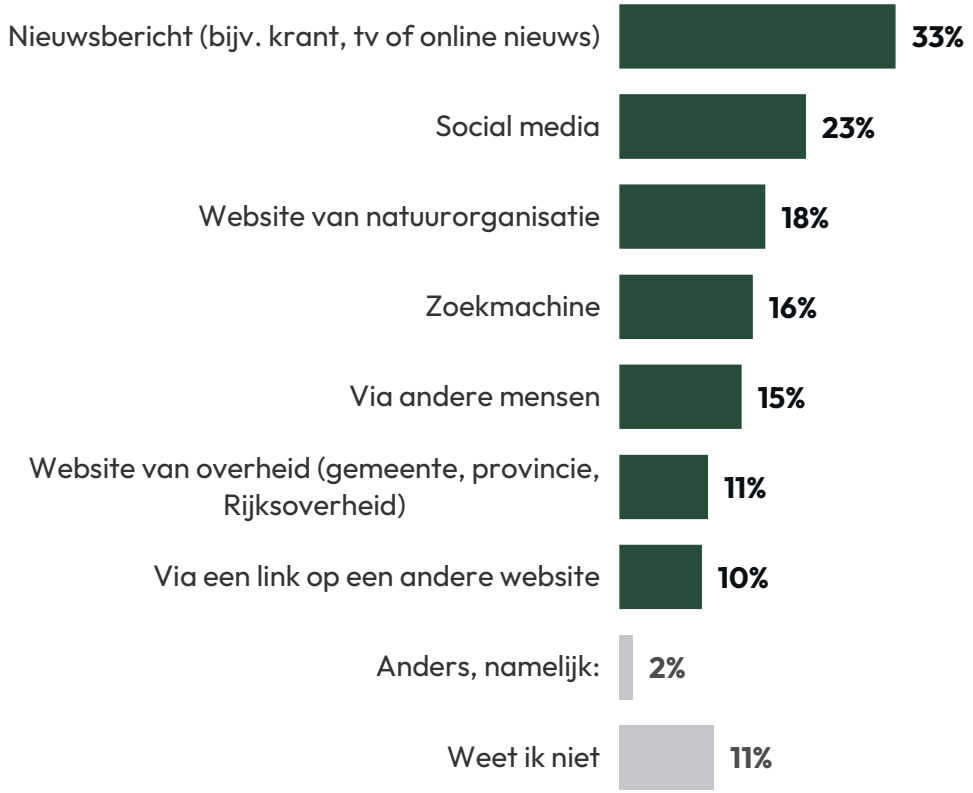

Website LIW | Website gebruikers zoeken vooral naar actueel nieuws of algemene informatie over wolven in Nederland

De website van het LIW wordt door bezoekers bezocht om actueel nieuws of ontwikkelingen over wolven te vinden, algemene info over wolven of informatie over waar wolven in Nederland voorkomen.

Waarvoor heb je het LIW gebruikt?
(Basis - Heeft de website van LIW en/of het Wolvenmeldpunt van BIJ12 gebruikt, n=156)

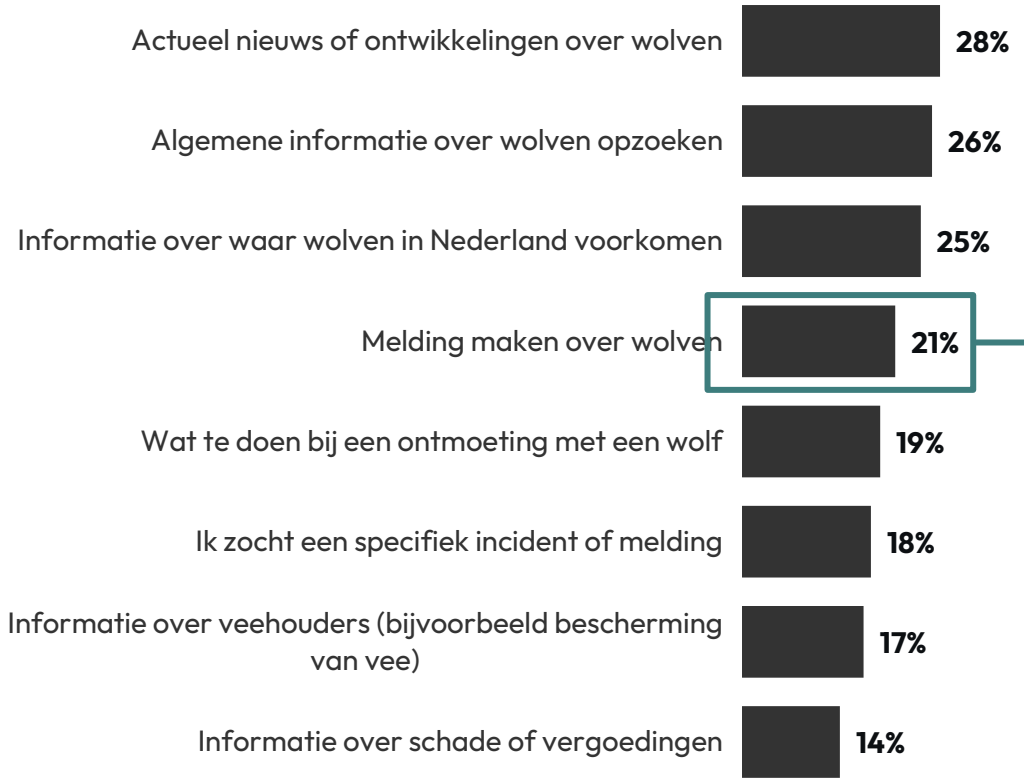

Op de website van het LIW wordt doorverwezen naar het Wolvenmeldpunt van BIJ12.
In deze vraag zijn de bezoekers van de website van het Wolvenmeldpunt ook meegenomen.

Website LIW | Niet gebruiken LIW komt vooral door onbekendheid

De belangrijkste reden om de website van het LIW niet te bezoeken is simpelweg dat men niet wist dat die bestond. Daarnaast zegt een deel geen informatie nodig te hebben gehad.

Hoe komt het dat je de website van het LIW niet eerder hebt bezocht?
(Basis - Heeft website van het LIW nooit bezocht, n=1.979)

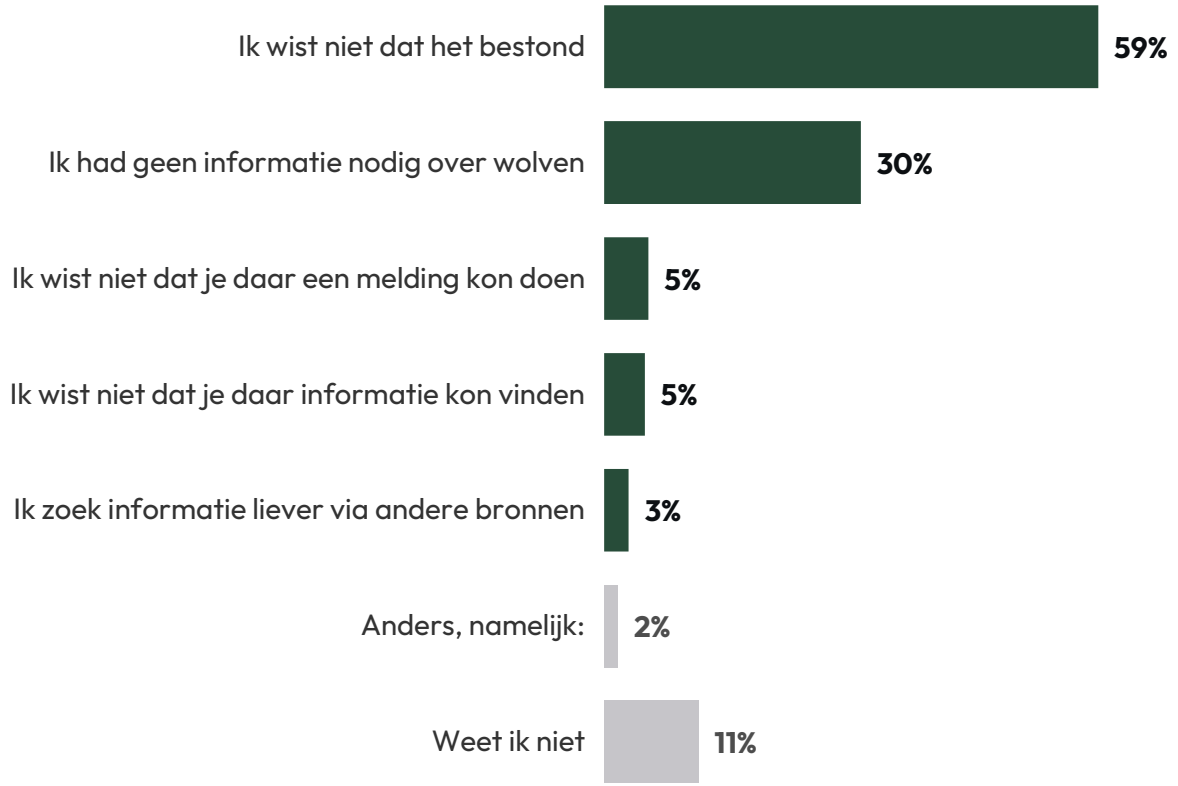

Beoordeling LIW | Gebruikers beoordelen het LIW overwegend positief

Mensen die het LIW hebben gebruikt, zijn over het algemeen positief over zichtbaarheid, duidelijkheid, bruikbaarheid en betrouwbaarheid van de website

Bewoners van wolvengebieden vinden vaker dat de website van het LIW gemakkelijk te vinden is (68% wolvengebied vs. 44% niet wolvengebied).

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over het LIW? (n=156)

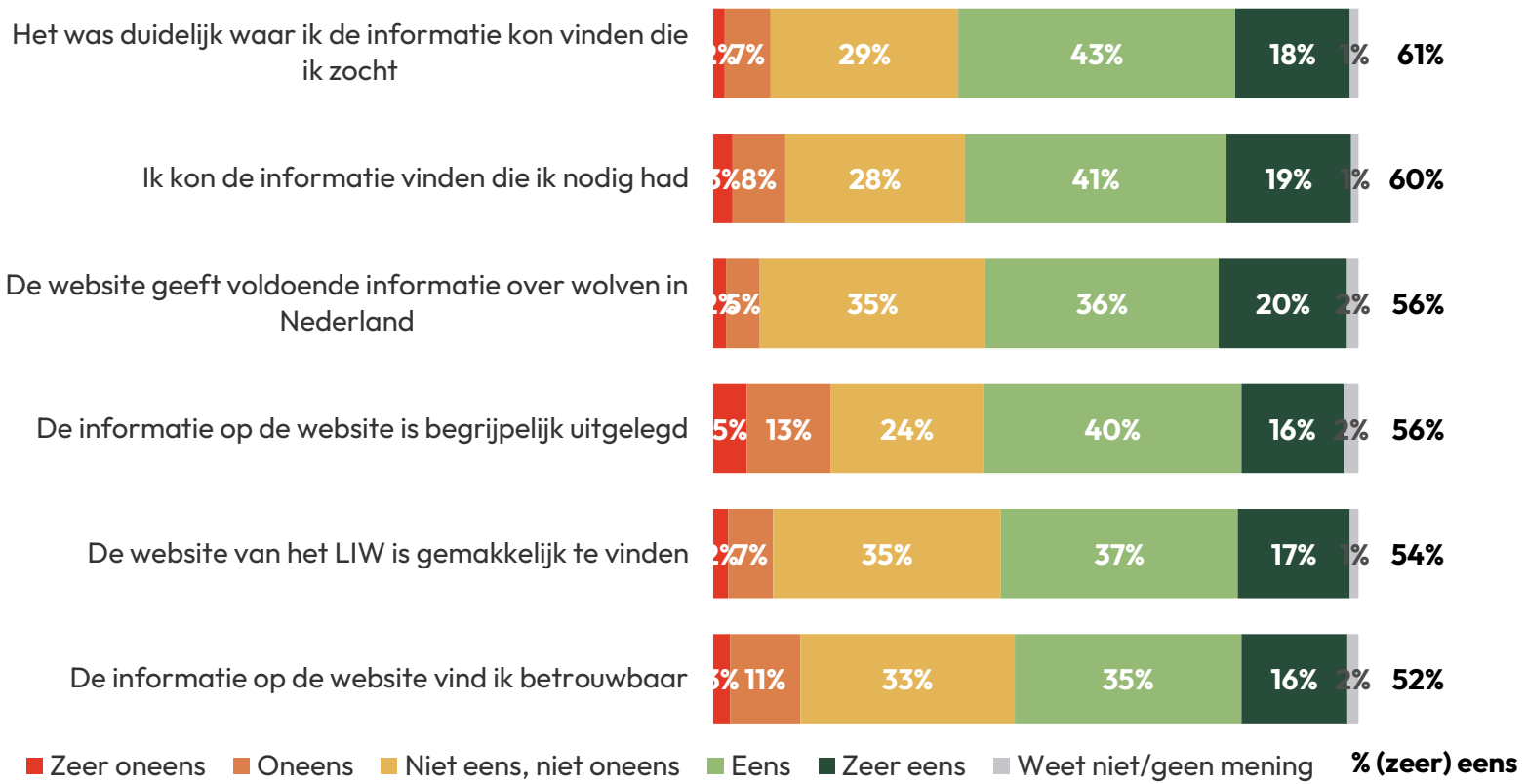

motivaction
insights and strategy

Bijlagen

Achtergrondinformatie

Wie is BIJ12?
BIJ12 is een uitvoeringsorganisatie die de 12 provincies in Nederland ondersteunt bij de uitvoering van hun gemeenschappelijke taken, met name op het gebied van vitaal platteland (https://www.bij12.nl/overbij12/). Zij regelt onder andere de tegemoetkoming aan boeren voor geleden faunaschade (schade door in het wild levende dieren).

BIJ12 houdt een overzicht bij van vervangen door: bevestigde wolvenschade aan vee (https://www.bij12.nl/onderwerp/wolf/verspreiding-wolf-in-nederland/#wolvenschade). Dit overzicht is gebruikt om wolvengebieden te definiëren.

Wat zijn wolvengebieden?
Een wolvengebied is een CEBUCO-gebied (verzorgingsgebied) waar het afgelopen jaar één of meerdere keren schade van wolven aan vee is geregistreerd. Sterk verstedelijkte gebieden zijn hieruit weggelaten. De gedachte is dat in zo'n gebied mensen hinder ondervinden van wolven en daarover gehoord kunnen hebben, via de media of van horen zeggen.

Wat zijn CEBUCO-gebieden?
De officiële definitie van de CEBUCO-gebieden luidt: een geografisch gebied, bestaande uit gemeenten die geconcentreerd zijn rondom één of meer economische verzorgingscentra. Ofwel een cluster van gemeenten waarvan de bewoners voor zaken als een uitgebreid winkelaanbod, werk, hoger onderwijs en gespecialiseerde medische voorzieningen georiënteerd zijn op een (in enkele gevallen meer dan één) centrale gemeente: het zogenaamde verzorgingscentrum.

Welke CEBUCO-gebieden zijn gebruikt?
De selectie van relevante CEBUCO-gebieden verschilt per meting, omdat deze is gebaseerd op de gebieden waar in de 12 maanden voorafgaand aan het schade door wolven aan vee is geregistreerd. Daardoor verschilt de samenstelling van de onderzochte wolvengebieden van jaar tot jaar. Ook in 2026 wijkt de afbakening daarom enigszins af van eerdere metingen. In alle jaren zijn inwoners van zeer sterk stedelijke gebieden buiten de doelgroep gelaten.

In 2026 vielen de volgende gebieden onder wolvengebied: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,16,17,18,19,20,23,29,41,43,44,46, 47,50.

Onderzoekstechnische informatie

Veldwerkperiode
Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 16 juni 2026 tot en met 25 juni 2026 .

Methode respondentenselectie
Uit het StemPunt-panel van Motivaction.

Incentives
De respondenten hebben als dank voor deelname aan het onderzoek punten voor het StemPunt spaarprogramma ontvangen.

Weging
De onderzoeksdata zijn gewogen (zie ook bijlage gewogen en ongewogen data), daarbij fungeerde het Mentality-ijkbestand als herwegingskader. Dit ijkbestand is wat betreft sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS.

Responsverantwoording online onderzoek
In de veldwerkperiode is aan 9.159 personen een uitnodigingsmail verstuurd. Op de slotdatum van het veldwerk (zie bij Veldwerkperiode) was het gewenste aantal vragenlijsten ingevuld en is de toegang tot de vragenlijst op internet afgesloten.

Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden
Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tot tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard. Hetzelfde geldt voor schriftelijke primaire bestanden zoals ingevulde vragenlijsten. Een uitzondering vormen beeld- en geluidsopnames van respondenten, deze worden ten hoogste 6 maanden bewaard.

Overige onderzoekstechnische informatie
Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.

motivaction
insights and strategy

Bijlagen | Toegankelijkheidstabellen

Toegankelijkheidstabel | Basale kennis wolven

Denk je dat de volgende uitspraken waar of onwaar zijn? (n=2.135)	Waar	Niet waar	Weet ik niet
Wolven kunnen grote afstanden afleggen op één dag	87%	4%	9%
Wolven leven vaak in roedels	81%	10%	9%
Wolven zijn vooral actief in de schemering en 's nachts	71%	10%	19%
Wolven zijn beschermd volgens Europese wetgeving	72%	6%	22%

Toegankelijkheidstabel | Ontmoeting met wolf

In hoeverre weet je wat je moet doen als je een wolf tegenkomt? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Ik weet precies wat ik moet doen	7%
Ik weet ongeveer wat ik moet doen	42%
Ik weet niet goed wat ik moet doen	29%
Ik heb geen idee wat ik moet doen	23%

Toegankelijkheidstabel | Aanbevolen gedragingen

Stel dat je tijdens een wandeling een wolf tegenkomt. Welke van de volgende gedragingen worden volgens jou meestal aangeraden? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Rustig blijven en afstand houden	64%
Langzaam achteruitlopen terwijl je de wolf in de gaten houdt	33%
Jezelf groot maken en de wolf duidelijk laten merken dat je er bent	26%
Stil blijven staan en geen oogcontact maken	26%
De wolf proberen weg te jagen door lawaai te maken	25%
Hard wegrennen	3%
Weet ik niet	8%

Toegankelijkheidstabel | Kennis contact met wolven

Denk je dat de volgende uitspraken waar of onwaar zijn? (n=2.135)	Waar	Niet waar	Weet ik niet
Aanvallen van wolven op mensen zijn zeer zeldzaam	76%	13%	11%
Wolven zijn schuwe dieren en vermijden meestal contact met mensen	69%	18%	12%
Wolven jagen het vaakst op vee, zoals schapen, geiten, pony's en kalveren	64%	22%	14%

Toegankelijkheidstabel | Wenselijkheid wolf in Nederland

Sinds de zomer van 2019 hebben wolven zich weer in Nederland gevestigd. Vind jij het wenselijk dat er weer wolven zijn in Nederland? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Niet wenselijk	38%
Niet wenselijk, niet onwenselijk	29%
Wenselijk	29%
Weet ik niet	4%

Toegankelijkheidstabel | Wolven horen thuis in Nederland

In hoeverre ben je het eens met de volgende stelling? (n=2.135) Ik vind dat wolven in Nederland horen	Totaal
Zeer oneens	20%
Oneens	17%
Niet eens, niet oneens	24%
Eens	27%
Zeer eens	8%
Weet niet	4%

Toegankelijkheidstabel | Redenen wenselijkheid wolven in Nederland

Eerder gaf je aan het wenselijk te vinden dat er weer wolven in Nederland leven. Waarom vind je dat? (Basis - Vindt het wenselijk, n=591)	Totaal
De natuur bepaalt zelf of wolven hier passen	55%
Het is een verrijking voor de Nederlandse natuur	54%
Wolven zorgen voor een natuurlijk evenwicht in de natuur	54%
De mens heeft niet het recht om te beslissen over het leefgebied van wolven	45%
Hierdoor houden ze de wildstand gezond en in balans	45%
Omdat wolven vroeger ook in Nederland voorkwamen	44%
Het zijn mooie dieren	32%
De aanwezigheid van wolven vormt geen gevaar voor de mens	24%
Het is spannend	9%
Wolven zijn goed voor het toerisme in Nederland, ze trekken mensen aan	4%
Anders, namelijk:	1%
Weet niet/geen van deze	1%

Toegankelijkheidstabel | Bezoek natuurgebied

Zou je een natuurgebied bezoeken waar wolven leven? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Niet bezoeken	23%
Neutraal	52%
Wel bezoeken	25%

Toegankelijkheidstabel | Frequentie vermijden natuurgebied

Vermijd je weleens natuurgebieden vanwege de aanwezigheid van wolven? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Nooit	46%
Zelden	18%
Ja, soms	13%
Ja, vaak	9%
Weet ik niet	14%

Toegankelijkheidstabel | Redenen onwenselijkheid wolven in Nederland

Eerder gaf je aan dat je wolven in Nederland niet wenselijk vindt. Waarom vind je dat? (Basis - Vindt het niet wenselijk, n=847)	Totaal
Schapen, geiten, pony's en kalveren kunnen gedood worden of gewond raken door wolven	71%
Er is in Nederland te weinig ruimte voor wolven	58%
Wolven beperken zich niet tot natuurgebieden en komen ook naar de bewoonde wereld (...)	58%
Wolven hebben geen natuurlijke vijand in Nederland, daardoor kunnen er te veel wolven komen	56%
Wolven kunnen voor overlast zorgen in de leefomgeving	53%
Wolven zijn gevaarlijk voor mensen	38%
Wolven kosten geld doordat ze schade veroorzaken	35%
Mensen zijn bang voor wolven	28%
Wolven doden of verwonden andere wilde dieren en daardoor komen er minder van die andere wilde dieren	26%
Het is niet voor niets dat wolven ooit zijn verdwenen uit Nederland	25%
Wolven horen in door hekken afgeschermde natuurgebieden, die hebben wij niet in Nederland	24%
Anders, namelijk:	1%
Weet niet/geen van deze	0%

Toegankelijkheidstabel | Dreiging wolven

In hoeverre ben je het eens met de volgende stelling? (n=2.135)	Zeer oneens	Oneens	Niet eens, niet oneens	Eens	Zeer eens	Weet niet / geen mening
Wolven vormen een bedreiging voor vee of huisdieren	1%	5%	20%	44%	27%	3%
Wolven vormen een bedreiging voor mensen	6%	24%	26%	28%	12%	4%

Toegankelijkheidstabel | Wolf in het wild gezien

Heb je zelf wel eens een wolf in het wild gezien in Nederland? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Ja, van dichtbij en ik kon de wolf duidelijk zien	4%
Ja, maar alleen op grote afstand	7%
Misschien, ik weet niet zeker of het een wolf was	3%
Nee	86%

Toegankelijkheidstabel | Locatie wolf gezien

Waar heb je een wolf gezien? (Basis - Heeft zeker in het wild een wolf gezien, n=219)	Totaal
In een natuurgebied	49%
In de buurt van akkers of weilanden	28%
In een dorp of woonwijk	25%
Langs de weg (doorgaande weg, provinciale weg, snelweg)	23%
Anders, namelijk:	1%

Toegankelijkheidstabel | Last van wolven

Heb jij zelf of iemand in je directe omgeving (bijv. familie, vrienden, buren) te maken gehad met schade of overlast door wolven? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Ja, ikzelf	3%
Ja, iemand in mijn directe omgeving	10%
Nee	83%
Weet ik niet	3%

Toegankelijkheidstabel | Nieuws meegekregen wolven

In hoeverre heb je de afgelopen maanden iets gezien, gehoord of gelezen over wolven in Nederland? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Heel veel	6%
Redelijk veel	27%
Niet zo veel	52%
Helemaal niets	11%
Weet ik niet	5%

Toegankelijkheidstabel | Bron informatie of nieuws wolven

Waar heb jij in de afgelopen maanden iets over wolven in Nederland gezien, gelezen of gehoord? (Basis - Heeft iets vernomen over wolven, n=1.843)	Totaal
Landelijk nieuws	69%
Social media	28%
Lokaal nieuws	25%
Gesprek met vrienden, familie, buren of collega's	16%
Ik ontving bericht van een natuurorganisatie/terreinbeheerder	5%
Ik ontving bericht van mijn gemeente	4%
Ik ontving bericht van mijn provincie	3%
Anders, namelijk:	2%
Weet ik niet meer	7%

Toegankelijkheidstabel | Wanneer informatie zoeken over wolven

Wanneer zoek je zelf actief informatie over wolven? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Wanneer ik hoor dat er wolven in mijn omgeving zijn	22%
Wanneer ik naar een natuurgebied ga	16%
Wanneer ik een nieuwsbericht over wolven zie	14%
Wanneer in mijn omgeving dieren gewond raken door wolven	11%
Wanneer ik een wolf heb gezien of denk te hebben gezien	10%
Wanneer ik een huisdier aanschaf (bijv. hond of kat)	4%
Anders, namelijk:	1%
Ik zoek nooit actief informatie over wolven	55%

Toegankelijkheidstabel | Informatiebehoefte

Aan welke informatie over wolven heb je behoefte? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Hoe wolven reageren op mensen en wat je moet doen als je een wolf tegenkomt	42%
Waar wolven in Nederland vast verblijven en in welke gebieden van Nederland ze zwerven	29%
Wat de overheid doet om incidenten met wolven te voorkomen	18%
Welke maatregelen je kunt nemen om huisdieren, vee en eigendommen te beschermen tegen wolven	17%
Waar je overlast door wolven meldt kunt melden	15%
Algemene informatie over wolven	15%
Waar je het zien van een wolf kunt melden	14%
Waar je terecht kunt als je vragen hebt over wolven	13%
Hoe je schade door wolven (bijv. gedood of gewond vee) kunt melden en afhandelen	8%
Anders, namelijk:	1%
Ik heb geen behoefte aan informatie	29%

Toegankelijkheidstabel | Voorkeurafzenders

Van welke organisaties of partijen zou je informatie over wolven het liefst ontvangen? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
De Rijksoverheid	28%
Natuurorganisaties (bijv. Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, LandschappenNL)	28%
Nieuwsmedia (bijv. NOS, regionale omroepen, kranten, social media)	24%
Mijn gemeente	24%
Mijn provincie	16%
Wetenschappelijke organisaties of experts (bijv. wolvenonderzoekers aan universiteiten)	16%
Dierenbeschermings- of dierenwelzijnsorganisaties (bijv. Dierenbescherming)	16%
Het Landelijk Informatiepunt Wolven (uitgevoerd door BIJ12, uitvoeringsorganisatie van de provincies)	16%
Terreinbeheerder van het (natuur)gebied waar ik vaak kom	14%
Belangenorganisaties van veehouders of boeren (bijv. LTO Nederland)	5%
Jagersorganisaties (bijv. Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging)	5%
Anders, namelijk:	0%
Weet niet/ik heb geen behoefte aan informatie	26%

Toegankelijkheidstabel | Vertrouwen in bronnen

In hoeverre vertrouw je informatie over wolven van de volgende bronnen? (n=2.135)	Helemaal geen vertrouwen	Weinig vertrouwen	Niet veel/niet weinig	Redelijk veel vertrouwen	Veel vertrouwen	Weet ik niet
Natuurorganisaties (bijv. Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, LandschappenNL)	4%	6%	17%	45%	19%	10%
Wetenschappelijke organisaties of experts (bijv. wolvenonderzoekers aan universiteiten)	3%	6%	18%	39%	22%	12%
Terreinbeheerder	2%	5%	22%	41%	13%	17%
Dierenbeschermings- of dierenwelzijnsorganisaties (bijv. Dierenbescherming)	6%	10%	22%	36%	15%	11%
De Rijksoverheid (bijv. ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur)	5%	9%	25%	39%	12%	10%
Mijn provincie	3%	7%	26%	41%	9%	14%
Het Landelijk Informatiepunt Wolven (uitgevoerd door BIJ12, uitvoeringsorganisatie van de provincies)	4%	6%	21%	36%	14%	20%
Nieuwsmedia (bijv. NOS, regionale omroepen, kranten, social media)	5%	10%	27%	40%	9%	8%
Mijn gemeente	4%	8%	26%	39%	10%	13%
Belangenorganisaties van veehouders of boeren (bijv. LTO Nederland)	8%	15%	27%	28%	9%	14%
Jagersorganisaties (bijv. Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging)	8%	15%	26%	27%	7%	18%

Toegankelijkheidstabel | Melding gedaan wolf

Heb je weleens een wolf gezien en dit gemeld? (Basis - Heeft zeker in het wild een wolf gezien, n=219)	Totaal
Ja	46%
Nee	54%

Toegankelijkheidstabel | Kanalen melding wolf

Waar heb je dit gemeld? (Basis - Heeft zeker in het wild een wolf gezien en dit gemeld, n=94)	Totaal
Gemeente	30%
Natuurorganisatie	26%
Via social media	23%
Landelijk Wolvenmeldpunt van BIJ12 (uitvoeringsorganisatie van de provincies)	22%
App voor natuurwaarnemingen (bijv. Waarneming.nl)	19%
Terreinbeheerder	19%
Het Landelijk Informatiepunt Wolven (uitgevoerd door BIJ12)	18%
Provincie	14%
Anders, namelijk:	2%
Weet ik niet meer	4%

Toegankelijkheidstabel | Redenen niet melden

Wat is de belangrijkste reden dat je geen melding hebt gedaan? (Basis - Heeft zeker in het wild een wolf gezien en dit niet gemeld, n=125)	Totaal
Ik vond het niet nodig om te melden	33%
Ik wist niet dat je een melding moet of kunt doen als je een wolf ziet	16%
Ik wist niet waar ik een melding kon doen	13%
Ik weet niet hoe je een melding moet doen	11%
Ik had er op dat moment niet aan gedacht	11%
Ik wist niet zeker of het een wolf was	5%
Anders, namelijk:	4%
Weet niet/geen van deze	8%

Toegankelijkheidstabel | Bekendheid LIW

Heb je wel eens gehoord van het Landelijk Informatiepunt Wolven (LIW)? (Basis - allen, n=2.135)	Totaal
Ja, ik heb er wel eens van gehoord	14%
Ja, ik heb de website bezocht	5%
Ja, ik heb een melding gedaan bij het wolvenmeldpunt	4%
Nee	74%
Weet ik niet	5%

Toegankelijkheidstabel | Gebruik LIW website en Wolvenmeldpunt

Waarvoor heb je het LIW gebruikt? (Basis - Heeft website/wolvenmeldpunt van LIW gebruikt, n=156)	Totaal
Actueel nieuws of ontwikkelingen over wolven	28%
Algemene informatie over wolven opzoeken	26%
Informatie over waar wolven in Nederland voorkomen	25%
Melding maken over wolven	21%
Wat te doen bij een ontmoeting met een wolf	19%
Ik zocht een specifiek incident of melding	18%
Informatie over veehouders (bijvoorbeeld bescherming van vee)	17%
Informatie over schade of vergoedingen	14%
Anders, namelijk:	0%

Toegankelijkheidstabel | Redenen niet bezoeken website LIW

Hoe komt het dat je de website van het LIW niet eerder hebt bezocht? (Basis - Heeft website van LIW nooit bezocht, n=1.979)	Totaal
Ik wist niet dat het bestond	59%
Ik had geen informatie nodig over wolven	30%
Ik wist niet dat je daar een melding kon doen	5%
Ik wist niet dat je daar informatie kon vinden	5%
Ik zoek informatie liever via andere bronnen	3%
Anders, namelijk:	2%
Weet ik niet	11%

Toegankelijkheidstabel | Waardering website LIW

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over het LIW? (n=156)	Zeer oneens	Oneens	Niet eens, niet oneens	Eens	Zeer eens	Weet niet/geen mening
Het was duidelijk waar ik de informatie kon vinden die ik zocht	2%	7%	29%	43%	18%	1%
Ik kon de informatie vinden die ik nodig had	3%	8%	28%	41%	19%	1%
De website geeft voldoende informatie over wolven in Nederland	2%	5%	35%	36%	20%	2%
De informatie op de website is begrijpelijk uitgelegd	5%	13%	24%	40%	16%	2%
De website van het LIW is gemakkelijk te vinden	2%	7%	35%	37%	17%	1%
De informatie op de website vind ik betrouwbaar	3%	11%	33%	35%	16%	2%

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International bv

Beeldmateriaal
Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid
Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons Pers- en publicatiebeleid.

meer zien
meer weten
meer betekenen

motivaction
insights and strategy

Motivaction International bv
Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl
www.motivaction.nl